

ÉLETTÜNK

XXX. évf. 1. szám (30. Jahrg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

1998 január

Lukács József (Bochum)

„... Ez új esztendőben ...”

Karácsony és Újév közötti kedvenc szokásaim közé tartozik az elkövetkezendő év határidőnaplójának előkészítése. Különös gonddal igyekszem rögzíteni az állandó név- és születésnapokat, beírom magamnak a már előjegyzett időpontokat, melyeket az új évre terveztem.

Lassan egy újabb évre tekinthetünk vissza, s ilyenkor mindenki valamiképp évvégi számadást végez. Ezt teszem most magam is, midőn papírra vetem az ezzel kapcsolatos gondolataimat.

Zsebnaptárom első oldalán ott áll a név és a cím. Utána a vércsoportomra kíváncsi a kérdőív és arra, hogy baleset esetén kit értesítenek a rámbukkanók. Önkéntelenül habozni kezdek a további rutinszerű adatközlésnél, hisz első pillantásra nem látom be, hogy minek az egész. De végül is sokszor fogok úton lenni autóval. Egy baleset bármikor előfordulhat. És ki biztos annyira a dolgában, hogy elmondhatná: engem sosem érhet szívinfarktus.

Naptárom első oldala egy örök igazsággal szembesít engem, melyet Jakab apostol levele így fogalmaz meg: „Rajta hát, mondjátok csak: Ma vagy holnap abba a városba indulunk, ott töltünk egy évet, kereskedünk és nyereszkedünk.” Hiszen azt sem tudjátok, mit hoz a holnap! Ugyan mi az éltetek? Csak pára, mely rövid ideig látszik, azután elenyésczik. E helyett ezt kellene mondanotok: „Ha az úr akarja, élni fogunk, s ezt vagy azt fogjuk tenni.” E szavaknál Jakab biztos nem közhelyre gondol, hanem egy alapvető élet-beállítottságra szeretne tanítani: „Ha az Úr (is) akarja”. Csak egy túlméretezett önbiztonságot kritizál. Milyen sokszor tervezünk mi is szinte magától értetődően több évre kiterjedő dolgokat? Idejében lefoglaljuk a helyet és napokat, ha valamilyen nagyszerű ajánlattal kecsegtet valaki bennünket. A levél a túlzásba vitt létbiztonságunkat rendíti meg egy kicsit s figyelmünket az

Úrra irányítja. Nem vagyunk ám mi saját életünknek urai végérvényesen, létünket ajándékba kaptuk Istentől.

Természetesen a keresztény ember is tervszerűen állítja be életét, de mindig ezzel a fenntartással: „Ha az Úr (is) akarja”. Istennek nincs szándékában keresztetni, vagy egyenesen áthúzni terveinket, Ő nem örül a pusztulásának, hanem elősegíti életünk kiteljesedését. Ilyen értelemben nála mindig biztonságban érezhetjük magunkat.

Tovább másolom naptárom standard adatait, s vissza pillantok az elmúlt évre. A lapokat forgatva kitűnik, hogy a munkában nem igen volt hiányom. Rájövök, mennyire nem magától értetődő ez sem, ha eszembe jut az a sok munkanélküli,

Tehát vegyük számba életünk igazi gazdagságát az elmúlt évről. Óvakodjunk az egyoldalú szemléletmódtól s tágítsuk szemszögünket. Senki sem állíthat magáról csak sikert vagy csupa kudarcot. Pál apostollal mondjuk: „Felejttem ami mögöttem van s az előttem lévő után rugaszkodom.”

A visszatekintés nem csak a munkára érvényes, hanem az ünnepekre is. Talán nem csak szürke hétköznapiakban lehetett részünk, de vidám meghitt órákban is. A kedves élmények és örömteli találkozások talán tovább segítettek abban, hogy újabb feladatokat tudjunk vállalni. A magam életében mindkettőre találok példát. Ilyen értelemben nem mondhatom az elmúlt évről: „Hát csak ez volt.” Magammal viszem a sebeket és az

Háromkirályok imádása

Illuminált kézirat (francia) a 15.sz.-ból Biblioteca Nacional, Madrid

Éneklő angyal

Molnár C. Pál metszete

OLVASÓINKNAK SIKERES
BÉKÉS, ÁLDOTT
ÚJESZTENDŐT KÍVÁN
A SZERKESZTŐSÉG

rokonaim és ismerőseim körében. Egyik betegápoló hiába keres már hónapok óta új munkaadót, mert a maga ötven évével már túl idősnek számít s itt lehetne sorolni tovább az egyedi élettörténeteket. E bejegyzésből kitűnik, hogy mennyire a munkától tesszük függővé önmagunk értékességét. Mi mondjuk ugyan: az élet több mint munka, de mikor életerőnk és segítőkészségünk visszautasítását tapasztaljuk meg embertársaink részéről, kétségbeesés környékez. Valóban az életnek több oldala van. Meghatóan érzékelheti az öszövecségi Prédikátor könyve: „Mindennek megvan a maga órája, és az ég alatt minden dolog elmúlik a maga idejében. Ideje van a születésnek és ideje a halálnak, ideje a lebontásnak és ideje az építésnek. Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek, ideje a gyásznak és ideje a táncnak, ... ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak, ... ideje a háborúnak és ideje a békének.

ajándékokat az új évbe. Az idők teltével ugyan egyre kevésbé fogom világosan tudni, hogy mi befolyásolt és mi alakított engem konkrétan. De érzem azt, hogy semmi sem veszhet el végérvényesen. Szükségem lesz egy újabb naptárra, mert az élet az megy tovább megszakítás nélkül. Erről tanúskodik a fa évgyűrűje is, ha figyelmesen szemléljük törzsét: minél jobb volt a nedvesség és táplálékfelvétel, annál vastagabb a gyűrű, minél több volt a szárazság, annál keskenyebb a gyűrű.

Bejegyzéseimet befejezve, becsukom naptáromat azzal a meggyőződéssel, hogy számomra megérte megállni és hitem fényénél visszatekinteni az elmúlt évre. Gondolkodásomhoz és további cselekvésemhez két fontos igazság jó eligazítás lesz az Szentírásból: életünk az örökkévalóság szemszögéből több oldala van és „mindennek meg van a maga órája”, de csak akkor akarok ezen túl valamit elérni, „Ha az Úr (is) akarja.”

Imaszándékok

JANUÁRRA

1.

Imádkozzunk, hogy az Úr Lelke béktétse ki a keresztényeket és egyesítse őket!

Minden évet azzal a szándékkal kezd meg Egyházunk – a karácsonyi ünnepkör lejárása után – hogy imanyolcadot tart az Egyház egységéért (január 18-25-ig). A Szentatya imaszándékában az egység elé helyezi a kibékülést.

Mik voltak az okai a szétválásoknak, az egyház-szakadásoknak? Nem történelmi okokat keresek ezúttal, kevés a hely, meg nem is segítene előre. Alapvető ok: emberek vagyunk, ki-ki „megáldva” egoizmus-sal, keményenyakúsággal, hatalomvágygal, a másokon való uralkodás – ha nem fogadja el, – a kemény büntetés vágyával. Hozzá járul az igazság – az általam képzelte egyedül üdvözítő igazság – egyedüli képviselői jogának felsőbb rendűségű tudata és még sok minden.

Második: az emberi tulajdonságok – túlhangsúlyozásban gyarlóságok – növekedésével együtt, jár a Jézus hirdette és gyakorolta isteni útmutatás és a szeretet-megbecsülés-megbocsátás-irgalmasság – süllyedése a természetes jó ember szintje alá. A vége az egyházszakadás, vallásháborúk, emberölés, kínzás, presszionálás és sok más következmény, amelyeket Jézus Urunk színe előtt – becsületos módon – kvalifikálni nem lehet.

Erről a mélypontról, hogyan tovább?

Egyik út a kibékülés útja. Még nem értem el más felekezeti embertársamhoz, mert először magammal kell kibékülnöm. Azzal, hogy – akármelyik felekezetben vagyok – nem állok más felekezeti fölött; nem neveztem ki Isten ítélő bírának fölött, sem a felfogását, sem az enyémtől eltérő felfogás esetében a büntetés kiszabását illetően. Ez a folyamat eltarthat évtizedekig, még csak nem is estem bűnbe, ha nem sikerül előbb.

Azután következik a Szentlélek által segített „isteni egyenlőség” létrejötte példaként: Mindannyian Isten szeretett gyermekei vagyunk. Vagy, ahogy Jézus mondta: „... ti pedig mindnyájan testvérek vagytok”.

Ezután lehet kezdeni a testvérrel a kibékülést, a megbecsülést, testvérem elfogadását, ott, ahol van. A felekezetek közti egyesülést mindenképpen a Szentlélek viszi végbe. A mi feladatunk a Szentlélek működésének imádsággal való elősegítése...

2.

Dél-Amerika keresztényeiért imádkozzunk, hogy nyílt szívűek legyenek a missziós szolgálat felé.

Emberi létünknek, vele együtt fejlődésünknek ritkábban kísérője az igazság és igazságosság, mint az igazságtalanság. Egyik oka a személyiségek hiányos fejlődése, akik az igazságosságot nem tudják érvényesíteni, vagy elveszítik tekintélyüket visszaélések és más negatívumok miatt.

A másik ok a közösségekben keresendő – faluközösség, vidékek szokásai-felfogása, törzsi megítélések vagy egy egész nép

Folytatás a 2. oldalon

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Jehova tanúi

Az ausztriai Linz-ből írja egyik olvasónk:
"Néhány hete egy jólöltözött, szimpatikus hölgy és egy úr csöngetett a lakásom

Sodano, a vatikán külügyminisztere 70 éves

A magas növésű, szemüveges Angelo Sodano olasz, akárcsak a vatikáni főpapok túlnyomó többsége, Piemontban született egy kereszténydemokrata képviselő fiaként, aki már pappá szentelése után a Szentszék szolgálatába állt. Első diplomáciai feladatai Dél-Amerikába születtek, majd ismét Rómába került, ahol a közép-európai térség szakértőjeként gyakran kapott Romániában, az NDK-ban és Magyarországon elvégzendő megbízatásokat. Első nunciusi kiküldetése Chilébe szült, ahol ismételten szót emelt az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében Pinochet tábornok kormányánál. Angelo Sodano akkora tekintélyre tett szert, hogy őt kérték fel a közvetítésre a határvonal újra megvonása miatt Argentína és Chile között kifejlődött feszültségben. Röviddel Rómába történt visszatérte után II. János Pál pápa őt bízta meg a Vatikán külügyminisztériumának tekintett államtitkárság irányításával. A Kúria hivatali nyelvén „második szekciónak” nevezett államtitkárság intézi a katolicizmus ügyeit a világban és hajítja végre a pápa döntéseit. A nyelvcsoportok szerint felépített államtitkárságon a legkülönbözőbb nemzetiségű szakértők dolgoznak. A német nyelvterülethez tartozik Németországon kívül, Ausztria, Svájc és – meglepő módon – Magyarország is. Az államtitkárság vezetője mindenfelé elkíséri a Szentatyát, miután közreműködött a látogatások gyakorlati előkészítésében. Angelo Sodano bíboros – hivatali elődjeihez hasonlóan – ritkán nyilatkozik a sajtónak, habár 1992-ben ő volt az első, aki kijelentette, hogy a nemzetközi közösségnek erkölcsi kötelessége a beavatkozás a Jugoszláviában kirobbant polgárháborúba. Amióta 1990 decemberében a pápa kinevezte államtitkárnak, lassú lépésekkel módosított a Vatikán és az olasz politikusok közti kapcsolaton. A kereszténydemokratákkal korábban fenntartott viszonyt lazítva elkerülte, hogy az ismétlődő botrányokba keveredett párt rossz fényt vessen a Szentszékre.

A november végén 71. életévébe lépett Angelo Sodano fiatalos energiával intézi a Vatikán külügyeit, ebben nagy segítségére van kitűnő nyelvérzéke, a bíboros ugyanis az olaszon kívül folyékonyan beszél még franciául, spanyolul, angolul sőt németül is.

Makvári György

Imaszándékok

Folytatás az első oldalról

beállítottága – mennyire közkinccs az igazság elméletben és gyakorlati kivitelezésében.

Harmadikként említeném a kívülről jött hatásokat és azok következményeit, majd az országos romlásokat. (Gondoljunk az Afrikában ma dúló háborúkra, tízezrek meggyilkolására s a „kisebb” igazságtalanságokra.) Ha bensőségesen imádkozunk értük, nagy út áll előttük az igazságtalanságok csökkenéséig, elviselhető fokra való leszállításáig is. Az egyetértésben való előre haladásnak ezzel karöltve kellene haladnia. Lehet, hogy ehhez a következő generáció jut el. Ha eljut...

Fejős Ottó

ajtaján. Rendkívül udvariasan megkérdezték, beszélgethetnének-e velem a békéről. Nem szoktam idegeneket beengedni, de jó benyomást keltettek és érdekelt, hogy mit akarnak, így aztán ajtót nyitottam nekik és betessékeltem őket. Elkezdtek beszélni arról, hogy egy ezeréves béke-korszaknak nézünk elébe, ahol Jézus Krisztus lesz a király, mert „Jehova” – Isten – őt tette meg ennek a mennyei birodalomnak a fejévé. Ez így van megírva a Bibliában. Ők azt szeretnék, hogy én részesülhessek ennek a csodálatos béke-kornak az áldásaiban és ezért meghívják egy összejövetelre, ahol ezekről a dolgokról lesz szó. Kérdésemre, hogy ez miféle társaság, közölték, hogy ők Jehova tanúi és hagytak is nálam néhány ismertető füzetet. Tudtam, hogy a „Jehova tanúi” egy szekta és ezért nem is mentem el összejövetelükre, de azért érdekelt, mi fán terem ez a társaság.”

Miklós atya válaszol:

A „Jehova tanúi” rendkívül aktív amerikai szekta, mintegy tíz millió taggal az egész világon. Alapítója a Pittsburghból származó Charl Taze Russel (1852-1916), aki 17 éves korában a Bibliát olvasva ellentmondást vélt felfedezni közötté és a keresztény tanítás között. 25 évesen megírta első könyvét „Három Világ vagy a Megváltás Terve” címmel. Ebben a Bibliára hivatkozva három korszakot különböztet meg: 1. a Teremtéstől az Özönvízig (Kr.e. 2370-ig), 2. Az Özönvíztől Kr.u. 1914-ig Isten országának felállításáig a mennyben, 3. 1914-től az ezeréves ország, amely utána „az új égben és az új földön” örökké fennmarad.

Russel és utóda Joseph Franklin Rutherford, jogász, kiváló szervezők voltak, akik „Watch Tower Society” (Órtorony Társaság) néven egy hatalmas gazdasági impériumot hoztak létre, amelynek központja Brooklynban (N.Y.) főleg a tíz millió példányban megjelenő „Órtorony” című folyóirat, könyvek, Biblia és ismeretterjesztő füzetek kiadásával, valamint szervezési kérdésekkel foglalkozik. Időközben persze óriási hálózatot építettek ki a tanok terjesztésére és új tagok toborzására; természetesen Magyarországon van központjuk és igyekeznek az embereknek a kommunizmus után szabadon jelentkező vallási éhségét és vallási tudatlanságát kielégíteni.

A szekta, amely magát egy időben „Komoly bibliakutatók”-nak nevezte, tudományos színvonalára jellemző már maga a neve: „Jehova tanúi”. A „Jehova” szó u.i. mint Isten személynéve, ebben a formában a Szentírásban nem létezik. Ehhez tudni kell, hogy a héber írás nem ismerte a magánhangzókat. Isten nevét az ószövetségi Szentírás négy mássalhangzóval, az un. tetragrammal „JHWH” jelezte. Ezt a nevet nyilatkoztatta ki Isten Mózesnek, amikor az égő csipkebokorból szólt hozzá /Kiv.3,13/. A zsidók azonban Isten személynévét annyira szentnek tartották, hogy sosem ejtették ki, helyette az „Adonáj” – „az Úr” szót használták. Amikor a Kr.u.XIII. században jeleket találtak ki a magánhangzók rögzítésére, a JHWH betűk alá az Adonaj magánhangzóit írták: a-o-a ill. átírásban e-o-a. Így történt, hogy a középkor óta, a hátteret nem ismerve, a héber szövegben összeolvasták Isten neve mássalhangzóival az „Adonáj” magánhangzóinak jeleit. Ebből született a torz „Jehova” név. A helyes kiejtés „Jahwe kellene, hogy legyen, ami etimológiailag annyit jelent, mint „Az, aki itt van”, „Az, aki jelen van”. De ilyen „mellékes” dolgok a „Komoly bibliai kutatókat” nem zavarják.

Hasonlóan megalapozatlan és zavaros a „Jehova tanúi” tanítása. Mindenekelőtt tagadják a Szentháromságot; Krisztus

„szellemi teremtmény”, azonos Mihály arkangyallal, a földön csupán ember, aki szellemi lényként támadt fel; az Egyház 144 000 szellemivé átalakult „felkent”-ből áll, akik Krisztussal uralkodnak „Jehova szervezete” felett és a „Harmagedon csatában megsemmisítik a „sátáni hatalmakat”, azaz az egyházakat és politikai hatalmakat. A többiek, „a földi osztály”, akik csak Jehova emlékezetében léteznek tovább, csak testben támadnak fel – nincs lélek halhatatlansága -, és csak a földön lesznek boldogok, paradicsomi állapotban. Ezer év után a Sátán megegyeztet megkísérti „a földön élő hűségesek osztályát”: akik megállják a próbát, azok örök életet nyernek a földön, a hűtlenek viszont megsemmisülnek. Szentségek nincsenek, a kereszténység csak a Jehovához tartozás külső jele, az Úrvacsora csak emlékeztető lakoma.

Ami az erkölcsi tanokat illeti, Jehova tanúi szigorú asztétikus életet élnek, fontos, hogy „szeplőtlenül megőrizték magukat ettől a világtól, ezért megtagadják a katonai szolgálatot, tartózkodnak a politikától, megtartják „Jehova parancsait és tilalmait”, ide tartozik a vérátömlesztés megtagadása, még akkor is, ha ezzel életet lehetne menteni.

Jehova tanúi legnagyobb részben tanulatlan, vagy félművelt emberek közül kerülnek ki, akiket egyfajta agyomosással

sikerül fanatizálni. A Bibliát napi több órában kell tanulniuk, úgyhogy majdnem betéve tudják. Vitába elegendni velük nem érdemes, mert mindig a maguk betanult szövegét mondják, valódi szentírásstudományról, teológiáról fogalmuk sincs. Nem tanácsos őket a lakásba beengedni, okosabb nekik udvariasan, de határozottan megmondani, hogy látogatásukra nincs igény.

Befejezésül azonban hadd mondjak valami pozitívumot is. Bármennyire károsnak tartom is „Jehova tanúi” tanait és számom azokat, akik karmaik közé kerültek, két szempontból elismerésemet váltják ki: az egyik a lelkesedés, amellyel a Szentírással foglalkoznak, a másik a kiállás, amely eltölti őket, amikor folyóiratokkal a nyakukban ott állnak az utcán és tereken, amikor becsöngetnek a lakásokba számolva azzal, hogy bántó megjegyzéseket, elutasítást kell zsebre tenniük. Ha bennünk, hívő katolikusokban, legalább egy töredéke lenne ennek az elszántságnak, lelkesedésnek saját meggyőződésünkért, mint amire ők képesek, ha csak tizedannyit foglalkoznánk a Szentírással s a hitünkkel, mint ők, akkor megváltoznék körülöttünk a világ. Márpedig mint keresztényeknek ez lenne a hivatásunk.

Frank Miklós

EGYHÁZ ÉS DEMOKRÁCIA

A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom (KMÉM), bár a Pax Romana Fórummal karöltve működik, sajátos és a nyugati viszonyokat tükröző munkáját folytatva, évi találkozót tartott Innsbruckban. Az idén október 9-től 12-ig tartó összejövetel a Katolikus Magyar Püspöki Kar „Igazságos és testvéries világot!” című és nagy visszhangot keltett körlevelétől inspirálva az „Igazságos és testvéries egyházat!” címet kapta. Egyik előadó Horányi Özséb egyetemi tanár volt, a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetemen a bölcsészettudományi kar kommunikációs tanszékének vezetője. „Egyház és demokrácia” címmel tartott előadásának – mely a hallgatók, résztvevők körében sokakat készített hozzászólásra – befejező részét közöljük.

A Magyar Pax Romana Forum 1997 november 15-én megtartott tisztújító közgyűlésén egyébként Horányi Özsébet választotta elnökének 1998-2000 évekre szóló megbízatással.

... Az Igazságosabb és testvériesebb világot! című körlevélben olvassuk: A szolidaritás és a szubszidiaritás elvének minden egészséges közösségben (szervezetben) érvényesülnie kell. Hogy ez Magyarországon is kialakuljon, ahhoz még sok erőfeszítésre van szükség. Létrejöttét nem várhatjuk csupán a gazdasági vagy akár a politikai élet szervezeteinek átalakításától. A saját gondolkodás- és életmódunkban is alapvető változásnak kell bekövetkeznie. Új életszemléletet kell meghonosítani, amely kezdeményező, szorgalmas és takarékos, tiszteli a többi embert, és közösséget vállal velük.

A magyar viszonyokat illetően elsősorban az a feladat, hogy igen sokféle módon, különböző vizsgálatokban végre feltáruljon a jelen helyzet. Elenyésző azoknak az empirikus vizsgálatoknak a száma, amelyek az Egyház és a társadalom kapcsolatát elemzik. Még rosszabb a helyzet, ha a jelen helyzetből egy kívánatosabb jövőbe vezető stratégia kidolgozását kérjük számon. A jelek szerint a Magyar Katolikus Egyháznak jelenleg nincs stratégiája arra, hogyan hozza magát számára kívánatosabb helyzetbe a magyar nyilvánosságon belül küldetésének teljesítése érdekében.

A magyar viszonyokat illetően a Pax Romana ma Magyarországon különleges helyzetben van. Egyrészt Magyarországon bejegyzett szervezet, másrészt még mindig meghatározó benne az a nyugateurópai értelmiségi magyar, aki saját, Magyarországon manapság még ritkaságszámba menő tudással rendelkezik. Meggyőződésem szerint ebből kell következnie mindennek.

A Magyar Pax Romana Fórum előtt álló lehetőségek között megemlíthető az,

- hogy megmarad az évtizedek óta sikeresen folytatott tevékenysége mellett és továbbra is szervezője a rendszeres találkozóknak a magyarok egy részének (elsősorban a nem Magyarországon élőknek); vagy
- hogy egyike lesz a magyarországi civil szervezeteknek; vagy
- hogy stratégiaadóvá váljék.

Nem kétséges, az utóbbit volna jó választania. Úgy hiszem, észre kell venni, hogy a magyar társadalomban van igény arra, hogy keresztény elkötelezettségű megszólítást (is) kapjon a boldoguláshoz: a Magyar Katolikus Püspöki Kar igazságosabb és testvériesebb világot! című körlevelének fogadtatása világosan mutatja ezt; s ebből az is nyilvánvaló lett, hogy nincs morális felmentésre lehetőség ezt a tényt figyelmen kívül hagynia a keresztény magyar értelmiségnek.

Kell, hogy legyen mondanivalója a Pax Románának a különböző társadalmi kategóriáknak is: a fiataloknak (és benne, természetesen, az egyetemi diákoknak), az időseknek, a nőknek és a papoknak (akik egy katolikus civil értelmiségi mozgalom szempontjából kívülállóak, de nem figyelmen kívül hagyható kategóriát alkotnak; folytonfolyvást azt igénylik a laikusok, hogy legyen az egyháznak, ami e tekintetben a klérust jelenti, mondanivalója a laikusokról: de vajon miért nem merül föl az, hogy a laikusoknak legyen igényük, képük, legyenek elvárásaik a klerikusokkal szemben?)

A Pax Romana hozzájárulása (tevékenysége) is szükséges ahhoz, hogy megváltozzék a társadalom azon részének demográfiai összetétele, akik figyelnek a Magyar Katolikus Egyházra: manapság

Folytatás a 3. oldalon

MAGYAR ZARÁNDOKOK RÓMÁBAN

1997 november 9-én II. János Pál pápa egy olasz püspökkel és egy mexikói szerzetes nővérel együtt boldoggá avatta Apor Vilmost, Győr vértanú püspökét Rómában. A boldoggá avatásra Magyarországról több ezer zarándok érkezett az Örök Városba. Jelen volt szinte az egész magyar püspöki kar és kétszázötvenre tehető azoknak a magyar papoknak a száma, akik híveikkel együtt jöttek Rómába. Ott voltak a magyar püspökök a Délvidékről, Erdélyből, magyar hívők Kárpátaljáról és a Felvidékről is. Több száz magyar érkezett a nyugat-európai országokból. Voltak magyarok Kanadából, az Egyesült Államokból, sőt még Ausztráliából is.

A boldoggá avatás szertartása ismert mindenki számára, aki azt televízió nézhetette akár Magyarországon, akár pedig Nyugat-Európában. Itt csak két jelenetet szeretnék kiemelni a csodálatosan szép és meghatározó szertartásból.

Az egyik, a boldoggá avatottak életrajzának felolvasása – Apor püspöké az első helyen, amelyben az Egyház hivatalosan és nyilvánosan is közölte, hogy Apor püspököt 1945 nagypénteken szovjet katonák ölték meg, akik a püspökvárba menekült asszonyokat és leányokat laktanyájukba akarták elvinni. A püspök ellenállt, mire a katonák tisztje három lövést adott le rá. Húsvéthétfőn behalt sebeibe.

A másik, a Szentatyának Apor püspök vértanúságát méltató szavai: „Ma a Világ-egyház tisztelettel néz a magyar nemzetre, amely e vértanú püspököt adta nekünk. Apor Vilmos püspök szembeszállt a zsarnoksággal. Védte az üldözötteket, oltalmazta a nőket és a jó Pásztort követve „életét adta juháiért”.

A pápának ezen szavai az Egyház számos bíborosának és püspökének, a Vatikánhoz akreditált diplomaták szinte teljes egészének és a hatalmas Szent Péter teret megtöltő hívek sokaságának jelenlétében hangzottak el. Majd láthatóvá lett Apor püspöknek és a másik két boldoggá avatottnak képe a Szent Péter Bazilika homlokzatán. Hatalmas taps köszöntötte az új boldogokat, köztük a magyar jópásztort és vértanút.

Mindez és az egész pápai mise közös élménye volt mindazoknak, akik akár ott lehettek a Szent Péter téren, akár pedig televízió láthatták a boldoggá avatást. De vajon mi volt az a többlet-élmény, amit csak egy, a nemzetétől elszakított, vagy a hazájától távol élő magyar kapott Rómában? Mit jelentett e római „magyar nap” nekünk; nyugaton vagy a tengeren túl élő magyaroknak, akik ott lehettünk? Önkéntelenül is felvetődött bennem a gondolat, amikor a pápai mise után Európából és a tengeren túlról jött, a meghatódottságtól és boldogságtól könnyező szemű honfitársaimmal találkoztam. Mit jelentettek nekünk

idegenben élőknek a pápa szavai, a rengeteg kis magyar zászlócska az otthonról jött kezében, az a hit és áldozatra kész szeretet, amit a hazai zarándokok szívükben és zászlócskáikkal hoztak? Bizonyára mindenkinek mást és mást, de mindannyiunknak sokat, nagyon sokat. Mert bizonyosságot tett arról, hogy ez az oly sokszor kirabolt és halálra ítélt nemzet mély hittel, őseihez, szentjeihez ragaszkodó szeretettel és nagy áldozatvállalással, ahogy az ének is mondja „koldusboton és törött mankón” is tud és akar búcsút járni. Tudja keresztény múltját, őseitől örökölt hitét és erkölcsét szeretni, erre akarja jövőjét építeni. Minden hazájától távol, vagy idegenben élő magyar érezhette, hogy jó magyarnak lenni és örömmel nézhetett nemzetére. Egy esemény igazában azoknak lelkében vált ki mélyen szántó érzelmeket, akik annak részesei voltak. Csak a látott meghatottságból lehetett arra következtetni, hogy mit jelentett e nap annak az ausztráliai, amerikai vagy nyugat-európai magyarnak, akit ugyanaz a zsarnokság tett hazátlanná, amely a híveit védő Apor püspököt megölte. Negyven-ötven évi idegenben élés után, ajkukon megkopott ugyan már az anyanyelv, de most ott a Világ-egyház ölen újra örömmel tapasztalhatták, hogy ők egy megbecsült nép fiai. Nem kisebb tekintély, mint a római pápa ajkáról hallhatták, hogy reájuk is, mint magyarokra tisztelettel néz a Világ-egyház minden igaz híve. Ez volt a nap üzenete a hazájától elszakított és dolyfős hatalmaskodóktól megvétezt magyarnak is. A mise olvasmányai pedig megerősítettek minket, hogy a zsarnok, bármily nagy legyen is hatalma, elpusztul, az igaz pedig élni fog és világit, mint a Nap.

A boldoggá avatás délutánján pedig nemcsak létszámukkal, hanem imáikkal és énekükkel is megtöltötték a Lateráni Szent János Bazilikát a magyar zarándokok. Minden csoport imádkozott és énekelt az emlékmű előtt, amely hirdeti, hogy az Úr ezredik évében ebből a templomból küldte II. Szilveszter pápa a koronát Istvánnak, a magyarok fejedelmének. Öröm volt itt is magyarul imádkozni és énekelni, mert melyik más keresztény nemzet gyűjtheti így össze a világban szétszórt fiait államisága forrásához?

November 10-én, hétfőn a falakon kívüli Szent Pál Bazilikában ünnepeltük vértanú püspökünk első szentmiséjét, amelyet Paskai bíboros úr a jelenlévő magyar püspökökkel és nagyszámú magyar pappal együtt koncelebrált. A prédikációt Dr. Pápai Lajos, győri püspök mondta. Itt láthattuk újra, hogy mennyi magyar zarándok jött Rómába. Itt csak mi, magyarok ünnepeltünk. A bazilika előtti nagy tér kicsinek bizonyult a magyar buszok befogadására. A hatalmas bazilikát pedig megtöltötte a magyar hívek és papok sokasága. Amikor felhangzott az ünnepre írt ének „Istenadta pásztor, köszöntünk ma százszor, ünnepel Magyarország. Édes hazánk népe, oltalmazd kérve, hű szívét hozta hozzád.”, majd a Boldogasszony Anyánk..., a Hol Szent Péter sírba téve és a Himnusz, újra érezhettük, hogy a magyar zarándokok őseiktől örökölt hitükkel szívüket is idehozták. A bazilika falán sorakozó pápai arcképek közül II. Szilveszter bizonyára örömmel nézett annak a nemzetnek fiaira, amely nemzet első királyának ő küldte

kereszténységét és magyar államiságát jelképező koronáját.

Apor Vilmos püspök ősi székely főnemesi családból származott. Már-tírhalálát a magyar hazáért és az egész világért ajánlotta fel. Rómában történt boldoggá avatásával is nemcsak Istent dicsőítette, hanem hazáját és nemzetét is szolgálta.

Ő az egyetlen szentünk, akinek sírjához elzarándokolhatunk. Századunk, a XX. század szentje, aki a történelem egy borzalmas szakaszában a magyar fiatalokért áldozta életét. Ezért, ha mi, hazánktól távol élő magyarok valamit hiányoltunk a bol-

doggá avatáson, az a magyar fiatal-ság, a magyar katolikus iskolák növendékeinek távolléte volt. Hisszük, hogy ennek nem a hit hiánya, hanem az iskolai renden kívül az anyagi lehetőség is oka volt. Reméljük, hogy majd annál többen zarándokolnak el sírjához. Majd ott, a sírnál talán arra is gondolnak, hogy miért és kikért áldozta fel életét alig 53 éves korában. Amíg élt, a szegények és üldözöttek püspöke, híveinek jó pásztora volt. Legyen most leányifjúságunk és a fiatal magyar anyák védőszentje.

Ünnepe: május 23.

Major Márk

A jubileumi előkészület második évének megnyitása

Ádvent első vasárnapján, délelőtt, II. János Pál pápa a Szent Péter bazilikában ünnepélyes szentmisével hivatalosan megnyitotta a kétezredik évi nagy jubileumra való előkészület második, a Szentléleknek szentelt évét és a szertartás végén átnyújtotta a missziós keresztet a római városi misszió képviselőinek. A Szentatyával többek között együtt miséztek Ruini és Etche-garay bíborosok.

A Pápa homíliájában emlékeztetett rá, hogy karácsonykor ismét letérdelünk az újszülött Üdvözítő bölcsője elé. Kétezerben pedig az egész egyház különös intenzitással éli majd meg az Ige Megtestesülésének misztériumát. E cél felé haladva gyorsítsuk meg lépteinket, hagyjuk, hogy a Szentlélek vezessen bennünket különösen a most kezdődő liturgikus évben. A Pápa ezután székvárosa misszionáriusaihoz fordult. Evangelizáló küldetésük sikerre attól függ, mennyire képesek szeretni – mondotta. Gondviselészerűnek nevezte a második jubileumi előkészítő év kezdetének és a missziós kereszt átadásának egybeesését. A Szentlélek, aki a városi misszió főszereplője, sajátos támogatásáról biztosítja a hithirdetőket. Arra buzdította a misszionáriusokat, hogy nagy szeretettel közeledjenek mindazokhoz a személyekhez és családokhoz, akikkel találkozhatnak.

Az embereknek szükségük van szeretetre, megértésre és megbocsátásra. Álljanak közel főleg azokhoz a családokhoz, amelyek nehéz helyzetben vannak a hitélet terén, házasság problémáikkal küzdenek, szegénységben élnek, szenvednek.

Minden római család érezze szavaikban az isteni irgalom jeleit, azt, hogy az egyház befogadja őket. Szent Pál szavaival hirdessék: „Gyöngeséggem tudatában elfogódva s nagy izgalommal jöttem hozzátok, hogy hirdessem Jézus Krisztust a Megfeszítettet”.

A krisztusi üzenet hirdetésének egyszerű módja ugyanis a missziós szolgálat valódi ereje. Az evangélium csak a felületes szemlélő számára tűnik szegényesnek, de nyelvezete egyenesen a szívbe hatol és megnyitja az utat a megtérés, az Istennel való találkozás felé. A római városi misszió minden plébánián teremtse meg a megfelelő lehetőséget arra, hogy új kapcsolat jöjjön létre a térség lakóival. Nagy elkötelezettségről van szó, amely mindenkit érint: a papokat, a szerzeteseket, a családokat, a fiatalokat, akik arra kaptak meghívást, hogy legyenek a legszebb és leglelkesebb kaland főszereplői: hirdessük Krisztust és evangéliumát.

A szertartás végén II. János Pál pápa átnyújtotta a pásztorbotjára emlékeztető keresztet az öt szektorra felosztott egyházmegye megannyi képviselőjének. „Ne féljete e kereszt-re támaszkodni” – mondotta a Pápa –, hiszen Krisztus dicsőséges Keresztje árasztja ki Szentlelke élő vízének folyamait.

Bárcsak befogadnák a reménynek ezt a jelképét mindazok; akik keresik az igazságot, akik fájdalommal és gyászban élnek, akik bizalommal és reménnyel tekintenek az életre.

A szentmise után, déln, az Úrangyala elimádkozásakor mondott beszédében II. János Pál pápa arra buzdította a híveket, hogy ebben a Szentléleknek szentelt évben imádkozzanak még fokozottabban az egyház egységéért. Bárcsak Isten siettetné a keresztények közötti egységet, hogy a kétezredik év küszöbét, ha nem is teljes egységben, de legalább is egymáshoz közeledve léphessük át – mondotta a Pápa. VR

A MULT NAPLÓJA

*Ó, a jövődő könnyű lobogója!
minden jöhet: üdvösség, kárhozat.
Ó, a mult domborművű koporsója!
a sokból egy történet, nincs változat.*

*Minden csak önmagának talmi képe,
hisz elmállik, emléke sem marad;
de nézz a mult dermedt jégtengerébe:
ott megrögződött minden mozdulat.*

*Előbb elfújhat szél házat és hegyormot,
mint egy tegnapi-elhamvadott tollpíhét.
Örök arcukat mutatják a dolgok
a multban. Nem másit rajtuk a lét.*

Weöres Sándor (1913-1989)

EGYHÁZ ÉS DEMOKRÁCIA

Folytatás az első oldalról

szokás azt állítani, hogy a Magyar Katolikus Egyház a vidéki, alacsony iskolázott, nők egyháza; lehet, de miközben egyetlen vidéki, alacsony iskolázott, nőt sem szabad elveszíteni; a Magyar Katolikus Egyháznak a városiakok, az iskolázottak és a férfiak egyházává is kell válnia. Továbbá a társadalom elitjének egyházává is. És mindenkinek felett a gyerekekévé.

A Pax Romana által kínált stratégiának, továbbá, nem egyszerűen a személyre, nem is a társadalom tagjára kell vonatkoznia, hanem az ember életvilágára: hogy így mondjam: a lokálisra a globálissal szemben; a személyközire a bürokratikkal szemben; a magánjellegűre a hivatalossal szemben; a családíronkonira az intézménnyel szemben.

Bizonyos, hogy a Pax Romana stratégiájának kidolgozása közben meg kellene találnia más hasonló törekvésekkel a kapcsolatot.

Horányi Özséb

GONDOLATLÁNC (3)

*serceg kék lobot vet a kandallótűz
mielőtt virágozni kezdene
mielőtt épp olyan lesz mint a lótuusz
mint a homályból fölzúgó zene*

*különös arc amit az üveges fény
futó szerelmek árján visz tova
amíg a csillagok platina csendjén
áfut a láng mint nem látott soha*

*lehet hogy csak danaoszi ajándék
elszabadult merész képzuhatag
azért körülnéz pillanatig vár még
valami megváltó rév csak akad*

Tűz Tamás (1916-1992)

GYERMEKEKNEK

Biztosan megengedték már szüleid, hogy Szilveszter este tovább fennmaradj, mint szoktál. Azon a különleges estén az idő múlása, az óra szokatlan jelentőséggel bír. Ahogy közeledik az éjfél, egyre nagyobb fontosságot nyer. Az emberek minduntalan az órára pillantanak és feszülten várakoznak. Végre aztán éjfélkor feloldódik közöttük a feszültség.

A várva-várt pillanatban egymásnak boldog új évet kívánnak, és az óra már nem lesz fontos számukra. A figyelem középpontjából ily módon kikerült óra pedig nem tehet mást, mint hogy rendületlenül folytatja útját és siet a következő Szilveszter felé.

Úgy tűnik, hogy minden kezdődik előlről és marad a régiben. De ez csak a látszat. Az új év valójában sok újdonságot tartogat. Egyesek közületek iskolások, esetleg elsőáldozók lesznek; mások elhatározzák, hogy megtanulnak kerékpározni, vagy úszni. Új barátságok születnek... és még folytathatnánk a felsorolást.

Hogy pontosan mi vár ránk, azt nem tudjuk. Egy valamiben azonban biztosak lehetünk. Hogy miben, azt elárulja ne-

künk az év első napja, mely többek között Jézus névadásának ünnepe is.

Ha született már kistestvéred, biztosan tanúja voltál, hogy szüleid előtte mennyit töprengtek, milyen nevet adjanak a gyermeknek. Talán a te véleményedet is kikérték. Mindenesetre igyekeztek jól hangzó, egyéniségről tanúskodó, esetleg valamilyen jelentőséggel bíró nevet választani. Jézus születésekor könnyebb volt a választás. Az angyal előre megmondta az édesanyjának: „Fiút fogsz szülni és Jézusnak fogod hívni”. Neve magyarul ezt jelenti: Isten segít, megment. Hogy mennyire találó nevet kapott a gyermek, erről tanúbizonyságot tesz egész földi élete. Amikor az év első napján Jézus névnapját ünnepeljük, bizalommal tölt el minket nevének jelentése. Biztosak lehetünk abban, hogy az év minden napján Isten velünk marad és minden ügyünkben segítségünkre siet. Ezért nemcsak az év első, hanem mindenik napját boldogan és Istenbe vetett bizalommal kezdhettük.

János atya

FIATALOKNAK

Január végén, az évközi 3. vasárnapon olvassuk Szent Lukács evangéliumának bevezető sorait:

„Mivel már sokan megkísérelték, hogy a körünkben lejátszódott eseményeket leírják... jónak láttam én is, hogy elejétől kezdve mindennek szorgalmasan utánajárjak és sorban leírjak mindent...” (C év, 3. Évközi vasárnap, Sz. Lukács 1,1-4)

„Jónak láttam én is” határozottan felismertem az események nagyságát, fontosságát. Felismertem a feladatot: ezt nem szabad veszni hagyni, ezt meg kell őrizni az utókor számára...

Ötven esztendő múlt el Jézus halála és feltámadása óta. Alig él már valaki, csak néhány ember van aki szemtanúja volt Jézus csodálatos tetteinek. Lukács az orvos az, aki a legjobban, a legrészletesebben tud mindent Jézusról. „Jónak láttam én is...” le kell írni, nem szabad elfelejteni...

Lukács evangélista szavai, vallomása szép példa arra, hogyan teljesítheti valaki Isten akaratát. Szép példája annak, hogyan egészítik ki egymást, mindannyiunk javára és üdvösségére, az emberi jó szándék, akarat és Isten szándéka.

Olvasói levélből

Zeng a harang hívó szóval
e szép nap reggelén.
Hozzát jöttünk, oltárodhoz
s kél szívünkben új remény...

Énekeltük gyermek korom szentmiséin.
Akkor még a tanítás megkezdése előtt
szentmisét hallgattunk s a tanterem falán
ott függött Jézus keresztye...

Különösképpen emlékezetes nekem Jézus születésének hónapja. December havában a kora reggeli szürkületben, a fehér hó

világította tájon a süppedő hóban, kiscszimában mentünk az utat mutató, világosságot sugárzó ablakok felé, a kis dombon levő templomba, a Jézuska születését ünnepelni. Mentem, mert jó volt odamenni, mert nagymamám kezét jó volt megfogni, a mosolyát látni ha reám nézett, érezni a szívjóságát. Mentem, mert ott kitérült a lelkem, szárnyalt, mint néha versolvasás vagy zenehallgatás közben... Szerettem volna az oltár mellett állni, ministrálni, de akkor még voltak fiúk, többen mint lányok. Mi nem ministrálhattunk. De azért mi is ott álltunk közel, ma is szorgalmazzuk a kisiskolásokat, hogy tanuljanak ministrálni, Jézust szolgálni, hiszen ő a lelkiatya kezében felmutató „hópehely Ostya” és Ő mondta: „Engedjétek hozzám a kicsinyeket!”...

Jó volt felnézni a dombon levő házakra, hogy jön-e már a Mariska néni? Mert akik a templom közelében laktak, érdekes módon, mindig sietősebben érkeztek, s a találkozáskor hangos „Dicsértessék”-kel köszöntöttük egymást. Még a házörzőink is csendben voltak, nem csaholtak, talán érezték, hogy a Jézuskához megyünk...

- ri -

A VÁCI EGYHÁZMEGYE MULTJA, MAI HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI

Keszthelyi Ferenc váci megyéspüspök válaszol Fejős Ottó hozzá intézett kérdéseire (3)

Folytatás előző számunkból

– A cserkészlet az egyházzal, vagy az egyház nélkül épül?

Hol így, hol úgy. Többségében valamilyen egyházszerkezethez tartozik. Azokon is múlik, akik a cserkészszervezetet vezetik és azon, hogy azok hogyan gondolkodnak. Vannak plébániák, ahol panaszkodnak, hogy az egységes hittanos és ministráns társaságot megosztják, ünnepeket nem vesznek figyelembe, elmennek kirándulni. Ez nem kifejezetten rosszakarat, hanem figyelmetlenség. Van, ahol nagyon ajánlják a cserkészeket mert szolgálatkészek, együttműködők, ragaszkodnak a papjukhoz és ragaszkodnak a helyi egyházközséghez.

– Milyen más egyesületek működnek, amelyek a katolikus életet vannak hivatva fejleszteni az egyházmegyében?

Elsősorban a Kolping egyesület, melynek hagyománya van az iparos rétegben. Az idősebbek még emlékeznek is rá itt pl. Vácán, vagy Érsekvadkerten. Van KÉSZ: Keresztény Értelmiségiek Szövetsége. Ők különböző előadókat hívnak a rendezvényeikre, de aktívan részt vesznek a választásokban is. A Fokoláristákról annyit tudok mondani, hogy nem kevés egyházmegyes pap tartozik hozzájuk. Értékes jó munkát végeznek, kicsit zárkóztak, bizonyosfokú távolságtartás van bennük a többiek felé, de a fiatalok szeretik őket. A neokatekumenátus csoportja nem működik az egyházmegyénk területén. Vannak ifjúsági megmozdulások, mint pl. a nagymarosi tavaszi és őszi országos ifjúsági találkozó.

– Ez a Bokor nevű mozgalomhoz kapcsolódik?

Itt Bulányi atyára tetszik gondolni? Voltak papok, akik Bulányi követői közé tartoztak, de ez nem jelentette azt, hogy szembefordultak volna az egyházmegye vezetésével vagy az egyház tanításával. Éppen most fogjuk nyilvánosságra hozni, hogy Bulányi atya a Ratzinger bíboros által küldött pontokat aláírta. (Azóta megtörtént. Szerk.)

– Püspök Atya, mik a gondjai?

Csúnya dolog, hogy erről beszélünk, de el kell mondanom, hogy nagyon nehéz

A ZENTAI CSATA EMLÉKE

A 300 évvel ezelőtti, a keresztény és a török csapatok között lezajlott zentai csata színhelyén az évforduló alkalmából felújították a keresztények győzelmét jelképező emlékművet. A hálaadó szentmisét Pénzes István szabadkai megyéspüspök celebrálta Huzsvár László nagybecskereki püspöktársával és tizennyolc pappal együtt. Huzsvár püspök szentbeszédében kiemelte: őseink sikeresen megvívták harcukat, győztek. Mi, kései unokák, képesek vagyunk-e megvívni saját csatánkat és győzni? A szentbeszéd után Pénzes püspök megáldotta az új harangot, amit mindjárt fel is helyeztek a haranglábra. Amikor a harang megszólt, a hívek lelkes tapsal köszöntötték. Az ünnepségen Bulovic, a Szerb ortodox egyház püspöke, Szemesi István református püspök, valamint Dolinszki Árpád evangélikus esperes is imát mondott. A hívek a kórus vezetésével magyar, horvát és német nyelven Te Deum-ot énekeltek, végül a küldöttségek virágkoszorúkat helyeztek el az emlékműnél. MK

anyagi helyzetbe kerültünk, mert a Bécsi Európai Segélyszervezet megszűnt. A másik szervezet a „Kirche in Not” pedig majdnem nullára csökkentette a támogatást. A Renovabis olyan rendszert alakított ki amelyen nem tudunk átlépni, mert nem tudunk olyan tervet bemutatni, amit ők igazában támogatnának. A legfontosabb segély és legnagyobb segítség az volt, hogy a lelkipásztorkodó papoknak autósegélyt adtak. A papság jórésze megöregedett, fiatalok kevesebben vannak és egy papra nem ritkán 3–4 plébánia jut. Ezt tömegközlekedéssel nem lehet megoldani, és ha még a lelkipásztor nem eszik, nem ruházkodik, minden pénzét összerakja is, akkor sem képes új autót venni. Amit a kommunizmus nem ért el, az most bekövetkezett. Képtelenek vagyunk egyházi pénzből felújítani az épületeket. A műemlékhivatal minimális támogatást ad és csak az ő általuk kiszemelt épületekre, nem pedig azokra amik nekünk fontosak. Ez súlyos gond. Gondok vannak a betegellátással, az öregápolással. Bizakodásra ad okot, hogy a papok utolsó leheletükig dolgoznak, akkor is, ha nyugdíjba mentek. A papokban nagyon nagy hűség és kitartás van. Az egri Érsek így fogalmazta meg: a legkevesebb pénzbe a pap kerül.

– Püspök Atya, mik a tervei?

Most a szeminárium beindítása és a jövő évben a székesegyház homlokzati felújítása, mivel a régi vakolat omlik. Szeretnénk tovább fejleszteni az egyházmegye közösségi találkozóit, a regionális és ifjúsági találkozókat. Szeretnénk a hivatásigazgató lelkigyakorlatokat tovább folytatni, ami azt jelenti, hogy nemcsak papi vagy szerzetesi, hanem családi hivatásról is szó van. A papoknak lehetőséget kell adni arra, hogy tudjanak egy kis szabadságot, pihenést igénybe venni, hogy ezáltal is több alkalmuk legyen találkozni, jobban megismerni egymást. Szeretnénk világiak számára, mint ahogy ez már működik is, az ún. pasztorális tanácsot évente egy vagy két alkalommal összehívni. A világiak bevonása elkerülhetetlen. Ez persze sokszor konfliktussal jár, mert van aki nem akarja vállalni, van aki túlságosan be akar hatolni. Nagyon fontos lenne, hogy a felnövő papi nemzedék átvegye azt a hagyományt amit a régi papi nemzedék képviselt, a szolgálatvállalást, a hívek szeretetét, a továbbképzést és a lelki nevelést. Nekem nem sok időm van már hátra, hat évem, mert ha Isten éltet, hetvenöt éves korban le kell mondanom.

– A fiatal papságról beszélt Püspök Atya, milyen az utánpótlás egyáltalán?

Az egyházmegyei papnövédek száma 32. Ezt, ha a régít adatokat nézzük kevés, mert régen 100 növédek volt és másik százat nem vettek fel. A mai körülmények között ez így is elég szép szám. Az idén öt papot szentelek, ami jó, de ha az idős nemzedék már egészségileg nem bírja, akkor nagyobb összevonásokra lesz szükség. Ezt a hívek nehezen viselik el. A családi környezet, az iskolázottság nem segíti elő nagyon a papi hivatások kialakulását. A Jóisten Lelke dolgozik, mert sokszor egész megmagyarázhatatlan módon jelentkeznek hivatások és kopognak a szeminárium ajtaján. Reménykedünk.

– Püspök atya, köszönöm a beszélgetést!

MAGYAR ETÜD (104)

Hó a mező takarója,
hűvös a nap, fagy a láng.

Délen a fecske, a gólya
gondol-e ránk?

Nincs dal az ég hidegében,
károg a varjúserég.

Mégis a szán fut a jégen,
gyerekek!

Weöres Sándor (1913-1989)

NEM ENGEDTE, HOGY EGY IS ELVESSZEN KÖZÜLÜK

Apor Vilmos emlékezete (3)

Újabb részletek a győri Állami Tanítóképző Intézet Gyuláról Győrbe került tanárnője, Sár ay J ú l i a évekk el ez elő tt hoz zá m juttatott kéz í ratos fel jeg y zé se i ből. Itt minden szó hí te les, az át é lt e se mé nyek í z gal ma sz ín te még a sorok kö zt re meg. É r t é ke s, szé p í ró i munka. Az alcímeket ezú ttal is mi adtuk.

Frontvonalban

Szeptemberben megjelentek az első menekültek, karácsonyra zsúfolva volt a Püspökvár... Utoljára márciusban jártam nála. A várószoba most is tele volt sorsüldözött emberekkel. Rettegés ült az arcokon. A front lépésről lépésre közeledett... És most történt meg először, hogy nem mosolygott, mikor beléptem hozzá. „Annyi rossz hírt hallottam ma – mondta. A menekülési pánik el fogja érni városunkat is a napokban – aggodalmaskodott. Mi a terve? Elmegy a családjához Szombathelyre? Ugye itt marad? Természetesen bejönnek a Várba”. Aztán arról beszélgettünk, hogy félek-e? „Nagyon” – válaszoltam. „Szegényke! No csak jöjjenek mielőbb hozzám” – próbált megnyugtatni. „Félek – mondtam újra. – Tudom, hogy a frontátvonulás borzalmas lesz, sok szenvedéssel fog járni, de nem fog mindenki meghalni. Nem mintha megérdemelném, de mert tudja, Istennek milyen gyöngye, gyarló kis teremtménye vagyok. Nem, én nem tudnék vértanú lenni. És az igazat megvallva, egy porcikám sem kívánja a vértanúságot. Én élni szeretnék”. Lassan rám mosolyog, aztán elgondolkodva, nagyon tagoltan ejtve ki a szavakat, ezt válaszolja: „Megértem magát. Bizonyára így is fog történni, mert ennyire hisz.” Különös érzéssel jöttem el...

A PÁPA MAGYAR NYELVŰ KÖSZÖNTÉSE

Első helyen a magyar zarándokokat köszöntöm, akik ma honfitársuk, Apor Vilmos boldoggá avatásának örvendeznek. Kedves Testvéreim, az új boldog példája legyen Mindnyájatok közös kincsévé, s így a keresztény hit értékeivel gazdagítsatok minden olyan tervet, amely nemes nemzetetek igazi erkölcsi és polgári haladását szolgálja. MK

A SZENTATYA MAGYAR NYELVEN MONDOTT HOMÍLIÁJÁNAK RÉSZLETE

Boldog Apor Vilmos vértanúsággal koronázott lelkipásztori szolgálata által fölragyog Krisztusnak, az új és tökéletes Templomnak misztériumában való részesedés, amely által beteljesedik Isten és ember teljes közössége.

A Jó Pásztor mintájára, aki életét adja juhaiért, az újonnan avatott Boldog személy szerint megélte a húsvéti misztériumot, egészen életének végső feláldozásáig. Éppen Nagypéntek napján érte a halálos golyó: nyáját védte, amikor halálra sebezte. Így élte meg, a vértanúság által, saját személyes Húsvétjét. Hősies módon tanúságot tett a Krisztus iránti szeretetről és a felebarát iránti szolidaritásról, így a dicsőség koronája jutott neki osztályrészül, a hű szolgálók módjára. Vilmos Püspök hősies tanúságtétele becsületére válik a magyar nemzet nemes történelmének, s a mai naptól fogva az egész Egyház csodálattal tekint fel rá. Bátorítsa ez a híveket arra, hogy habozás nélkül kövessék Krisztust, saját életükben is. Ez az élétszentség, amelyre minden megkeresztelt meghívást kapott!

A körülmények úgy hozták, hogy mégis saját otthonunkban maradtunk. Nagyszerdán déltől mi is, és a Püspökvár is, a front vonalába kerülünk. Nagycsütörtökön igen veszélyesre fordult a helyzetünk, ugyanakkor hírt kaptunk, hogy a Várban viszonylagos nyugalom van s Püspökatyánk vár bennünket. A Vár kertjében egy kisebb embergyűrű közepén beszélgetett Püspökatyánk egy orosz őrnaggyal. „Miért nem jöttek mindjárt? Csak nem történt bajuk? Jöjjenek nővéremhez, majd elhelyezi magukat”. El kellett mondanunk az átélt eseményeket s ő is a Püspökvárban történeteket, majd így folytatta: „Olyan sok jószándékú emberrel találkoztam a harcoló katonák közt. Ez az őrnagy is olyan kedves volt, de már nem tud tovább védelmet nyújtani számunkra, tovább kell indulnia”.

... Újabb harcosok jöttek. „Már megint – csóválta a fejét –. Így megy ez három napja, éjjel-nappal”. A szom-

ró, senkit sem ismerek fel. Rettenetesen egyedül lettem. Valaki megfogja a kezemet: „Rosszul vagy?” – kérdi az igazgatóm. Megszorítom a kezét: „Menekülni innen!” – A tündérpalotából, az azilomból, egyszerre a rémségek háza lett. „Hová?” – „A toronyba, az ő kis kápolnájába! Imádkozzunk ott érte, amíg kötözik.”

Sötétség

... Egyedül botorkálunk az elhagyott lépcsőkön. Az üres folyosók visszhangzanak lépteinktől... Csak föl, föl!... Minél feljebb érünk, annál több a rom. Végre, végre! Itt vagyunk. Az ablakok helyén üresség tátong. A selyemkárpitokkal a szél játszik... Az oltár virágdíszben. A fogason egy reverenda függ. Beletemetem arcomat.

... Éjjel is lehet már. A holdfény rávilágít az árva reverendára. Hűvös szél borzolja hajamat. Csönd van. Az ablakhoz lopódom. Egy kis embercsoport vonul ki a Várból. Hordágyat

reverendára. Hűvös szél borzolja hajamat. Csönd van. Az ablakhoz lopódom. Egy kis embercsoport vonul ki a Várból. Hordágyat visznek. A menet élén fekete reverendás alak: a titkár. Lépéseiket komoran visszhangozzák a falak. Most fordulnak a Székesegyház mellé. Az öregtemplomnak nincs meg a tornya, a tetőzete is hiányzik. A lépések zaja belevész a csöndbe, az árnyékokat felissza a sötétség. A Duna méltóságteljesen folyik tovább, egyre tovább... Csak néhány lövés dördülése töri meg a csendet. Győr ostroma véget ért...
Másnap reggel mi is elhagyjuk a Várat. Így térünk haza, mintha a másvilágról jönnénk. Délben hírt kapunk: Püspökatyá jó van! – Robotra visznek. Akkor veszem észre, hogy a városban tavasz van. Valamennyi rügy kipattant az éjjel. Micsoda bizarr ellentét a rommá lőtt városban egy-egy harsogóan zöld faszor!

Sár ay J ú l i a kéz í r á s a

széd helyiségben zajlott a beszélgetés, egy üvegnélküli rácsos ablak volt közöttünk. Az átszűrődő hang egyre erősödött, az emberek ijedten suttoztak. A katonák kiabáltak, a tolmács küszködött. A szóváltás komolyra fordult. Lövés dördült el. Utána pillanatszerűen szünet, majd egy sorozat következik... A szöges bakancsok kopogása jelzi, hogy a katonák sietve eltávoztak. Irtózatossá csendre döbbszünk.

A merénylet utáni félóra

Az ajtót feltépi a titkár: „Kötszereket!” – fordul felém. Kezébe adom, de nem merem megkérdezni, hogy mi történt. Nagyon sápadt volt. Aztán ismét visszatér: „Steril vattát!” – Hosszabban kell keresni, közben megkérdezem: „Öt találta?” – Bólint. – „Hol?” – „Haslövés”. – „Él még?” – „Igen”. Suttogó beszédünket nem hallotta senki, de úgyis tudják már lent az óvóhelyen.

... Megállok az óvóhely legfelső lépcsőfokán. Rembrandti kép. Lent a mélyben a rosszul világított óvóhely priccsén fekszik Püspökatyánk. Sápadt arcú, megrettent emberek gyűrűje veszi körül. Fején már kötés van. Szeme nyitva. Beszél. Itt fenn nem hallom a szavát. A tömegetől nem tudok a közelébe férkőzni. Vöröskeresztes egyenruhában a nővére hajol fölé. A tolmács, aki történetesen orvos, kötözi. Ismét kötszereket kér s én viszamegyek, hogy átadhassam a titkárnak. Síró férfiak, zokogó asszonyok jönnekmennek. Mint az alvajá-

visznek. A menet élén fekete reverendás alak: a titkár. Lépéseiket komoran visszhangozzák a falak. Most fordulnak a Székesegyház mellé. Az öregtemplomnak nincs meg a tornya, a tetőzete is hiányzik. A lépések zaja belevész a csöndbe, az árnyékokat felissza a sötétség. A Duna méltóságteljesen folyik tovább, egyre tovább... Csak néhány lövés dördülése töri meg a csendet. Győr ostroma véget ért...

Másnap reggel mi is elhagyjuk a Várat. Így térünk haza, mintha a másvilágról jönnénk. Délben hírt kapunk: Püspökatyá jó van! – Robotra visznek. Akkor veszem észre, hogy a városban tavasz van. Valamennyi rügy kipattant az éjjel. Micsoda bizarr ellentét a rommá lőtt városban egy-egy harsogóan zöld faszor!

Nap mint nap késő éjjelig kemény fizikai munkát végzek. De húsvét hétfőjén a görnyedthátú robotosok között végigmorajlik: „Meghalt a püspök!” – Nem értem... Mélyen hajlok a mosóteknő fölé. Lassan megerednek könnyeim s a két kis könnypatak táplálja egyre a véres, piszkos vizet. A bánat a lelkembe mar, kezemet a lúg marja. Nem tudom, melyik fáj jobban. És az asszonyok csak mosnak, mosnak... És Iván, a mongolarcú fegyveres katona csak jár, egyre jár közöttünk, közönyös kötelességgel. Én hangtalan mormolom a rózsafüzért. Az asszonyok káromkodva mossák a vége láthatatlan tornyú szennyes ruhát. De

oly sötétség van bennem, amilyen sötét az a ruha, amelyet véresremart kezemmel kellene fehérre mosnom...

A mosóteknő mellett álltam akkor is, amikor eltemették. Nem láttam a koporsóban, nem láttam, mikor a sírba tették a Jó Pásztort, aki életét adta juhaiért. Magam előtt látom a Püspökvár falában a mi kis reliefünket: „Mert nem engedte, hogy egy is elvesszen közülük”. Megrémülök a gondolattól, hogy fél évvel előbb táblára vésettük vértanú halálának próféciaját. Beteljesedett...

Közreadja: Szamosi József

PÁRIZSI LEVÉL

Szent Erzsébet assisi Szent Ferencről ajándékba kapott és Párizsban őrzött köpenyéről, továbbá a most restaurált Sainte Elisabeth de Hongrie templomról Bozsóky ferences atya már régebben beszámolt (Életünk 1988 január).

Most, november 16 és 17-én egy újabb Szent Erzsébetre emlékeztető tárggyal ismerkedhettünk meg a róla elnevezett templomban, ahol jelenlétünkkel nagy mértékben emeltük az ünnepi hangulatot. E két napra a de Montalembert család, tiszteletadásra, kölcsönadta árpádházi szent asszonyunk, finoman kidolgozott, magyar munkára emlékeztető ruhaövét. A Montalembert-i grófok egyenes leszármazottai Szent Erzsébet Zsófia leányának, aki, a többi testvérével ellentétben, egyedül hagyott utódokat. Az őv hitelessége mellett elsősorban szent őseit tisztelő szilárd és töretlen családi hagyomány tanúskodik, amely mentes mindenféle pecsételt ereklyehitelesítő erőltetéstől. Külön említésre méltó a 19. század francia liberális katolicizmus egyik vezéralakja Charles de Montalembert, aki 1862-ben két kötetben „Histoire de Sainte Elisabeth de Hongrie” megírta páratlan könyvsikerét, külföldön legismertebb szentünk történetét. Árpádházi szent asszonyunk ünnepe, ez alkalommal, több jeles párizsi vonatkozású magyar évfordulóval esett össze. 1907-ben számos hazai egyházi és világi méltóság jelenlétében emlékeztek meg Szent Erzsébet 700 éves születéséről, amelyen saját zászlója alatt részt vett az immár több, mint 150 éves Párizsi Kölcsönösen Segélyező Magyar Egylet. E templom a Magyar Katolikus Misszió bölcsőjének is tekinthető. 70 évvel ezelőtt itt tartotta bemutatkozó szentmiséjét a párizsi magyarok első kinevezett lelkésze Sarlay Géza. Így lett párizsi Missziónk 1927-től, amelyet gróf Mik e s J á n o s szombathelyi püspök kezdeményezett, a szülőföldjüktől elszakadt magyarok legrégebb hivatalos lelkészsége Európában. Említeni kell továbbá Szent Erzsébet halálának 700. ik évfordulóját, amelyet 1931 november 15-én ünnepelt meg az itteni magyarság Ver die r bíboros érsekkel. Csak a német megszállás és Uhl Antal atya kiutasítása, aki magyar zsidókat mentett, szüneteltette átmenetileg a magyarok Szent Erzsébet templomba való látogatását, amely még akkor is folytatódott, amikor Magyar Misszióknak sikerült állandó helyet biztosítani. 1983-ban Ill é s R ó b e r t személyében még magyar papot is szenteltek ebben a templomban.

A Magyar Katolikus Misszió hívei védőszentjük napján szívesen mennek Párizs egyetlen Szent Erzsébet templomába hagyományos évfordulós miséjükre és amint szentbeszédében Bozsóky atya mondta, „szeretettel és tisztelettel gondolkodnak arra a magyar királylányra, aki idegenben is becsületet szerzett a magyar névnek Istennek szentelt életével”.

Molnár Ottó (Párizs)

Madridi levél

ÚJ ÉV, ÚJ ÉLET

Ezt szokták mondani a spanyolok, így fejezik ki az ember hajlandóságát, hogy jó szándékai megvalósítását naptári adathoz kösse, ez esetben a polgári év kezdetéhez. Ugyanígy kapcsolhatná az egyházi év elejéhez, vagyis advent első vasárnapjához, a természet tavaszi ébredéséhez vagy akár saját születésnapjához is. Az új kezdetet mégis legjobban akkor érzi, amikor az évszám változik. De ha aztán néhány nap vagy hét után valaki megkérdezi, milyen is az újév, a válasz az szokott lenni: túlságosan hasonlít az elmúlt esztendőhöz.

Szerencsésen túléltük az ünnepeket nagy családi vacsoráival és ebédeivel, betlehemmel és karácsonyfával. Az újévre virradó éjjel, a 12 óraiütésre megettük a 12 szőlőszemet, a többség ugyan nem előírászerűen minden egyes ütésre kellett volna egyet egészben lenyelni, bár rendszerint megrágnak és lemaradunk. A babonásnak tűnő szokás eredete nem világos. Talán azzal kapcsolatos, hogy a téltre félretett, aszalódó szőlőt valamikor gyógyszerként fogyasztották, s az egészség szintje egyenlő a jóléttel és szerencsével.

Különösen a gyerekek szempontjából itt Vízkereszt napja az ünnepek csúcspontja: akkor hozzák a Háromkirályok ajándékaikat, mint egykor a Kiszűzűsnek. Néha ugyan szentet hagynak, – a feketére festett cukorból való „szén” ilyenkor mindenütt kapható, – de inkább figyelmeztetésként; Vízkereszt reggelén egy kis keresés után elő szoktak kerülni az ajándékok is és ellenőrizhető, itak-e a Háromkirályok tevéi a kikészített vízből. Így aztán kedves, gyermekkori emlékek fűződnek e naphoz, s az egésznek csak az a hátránya, hogy két nappal később kezdődik megint a tanítás s alig van idő a játékra. Ezért lassan terjed is a karácsonyi ajándékozás szokása s Vízkeresztkor inkább csak jelképesek. Így volt ez a levélíró otthonában is azzal a magyarázattal, hogy a Jézuska, – aki ismerte őt Magyarországról, – segítette a túlterhelt Háromkirályoknak. Másoknál viszont az Amerikából behozott Santa Claus látja el ezt a feladatot.

Az újesztendőre maradt elég munka. Nagy feladatok várnak a spanyol Karitásra, mely most ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját, de minden más egyházi szervezetre is. Említésre méltó a megállapodás a madridi érsekség és a főváros között ingatlanok cseréje ügyében: így jutnak a szükséges telkekhez, hogy a született, új városnegyedekben 35 templomot építsenek. Ebben az évben teszik meg a megvalósítás első lépéseit. Santiago de Compostelában pedig megindul az 1999-es szentév előkészítése. Megnyitása az idén, december 31-én lesz.

Adja Isten, hogy akkor elmondhassuk: ez az esztendő több jót, mint rosszat hozott.

Rónai Zoltán

A KÖLTŐ S A GALAMB

Rálöttem a galambra,
de nem találtam el;
zsákmányom nem maradt más,
csak egy lengő pehely;
meg az a szemrehányó,
riadt elröppenés,
ahogy a galamb oldalt
szökkenve hátranéz.

Elsüttette a fegyvert
ifjú vad remény,
látom ma is a pelyhet,
hogy leng-libeg felém.
Rálöttem a galambra,
nem löttem meg, de ő
tekintetével újra-
újra szívembe lő.

Illyés Gyula (1902-1983)

MENJÜNK MEDJUGORJÉBA?!

Fiatál ausztrál geológus több ezer kilométert tett meg azért, hogy megvizsgálja azt a meteoritot, amely Dél-Amerikában csapódott a földre. Megéri a fáradságot? – kérdezték tőle. – Mindég érdekelték a különleges események válasza. Ő.

1980-ban valami ilyesmi történt a jugoszláviai Medjugorjében is. Jelentkezett egy más világ, megjelent egy asszony, aki csodálatosan szép volt és azt állította magáról, hogy Ő Mária, az Isten anyja. Azóta sokan keresik fel ezt a helyet.

- Mi történik Medjugorjében?
- Valóban megjelenik-e ott Mária?
- Megjelenhet-e egyáltalán?
- De miért ne jelenne meg?

Kérdések és válaszok kergetik egymást.

Nagy izgalommal keltünk útra, hiszen ebben az országban háború van! Mindenkinél volt valami gondolat a szívében, problémáink, örömeink, aggodalmaink és bánataink mindenhová elkísérnek bennünket: családtagok, akik imádságainkat kérték, betegek, akik gyógyulást reméltek, gondolatok abban a reményben, hogy Mária segít. Lélekben mindannyian sértettek vagyunk, sebeket hordozunk magunkban. Legjobban azonban saját bajainkat ismerjük, de még jobban ismeri azokat az Isten.

Az indulás után következik az ismerkedés azokkal, akikkel együtt utazunk. Sokan most veszik észre azt, hogy ezek az „idegenek” alkotják közösségünk tagjait, akikkel minden vasárnap egymás mellett ülünk a templomban. A közös imádságban bensőséges és családias lett a légkör. Az utazás hosszú és kényelmetlen: két teljes nap és egy éjjel egy kényelmetlen autóbusszban. Mégsem panaszkodott senki. Mintha már megérintett volna az, akit a Béke Királynőjének nevez az Egyház.

Amikor egy reggelen megcsillant előtünk a kietlen hegylánc tövében a tenger kék vize, a szép táj és a lerombolt házak, üres udvarok, önkéntelenül is arra gondoltam, hogy milyen szép az Istentől megáldott világ és milyen rosszak vagyunk mi emberek, akik elutasítjuk a szeretetet. És itt eszembe jut Mária egyik üzenete. Egy alkalommal a látnokoknak ezeket mondta:

„A fény sohasem győzi le a sötétséget az emberek szívében mindaddig, amíg a világ nem éli az evangélium szavát. Az én megjelenésemnek az oka az – kedves gyermekeim, – hogy elvezesselek benneteket Jézushoz. Meg akarlak menteni titeket, rajtatok keresztül meg akarom menteni a világot. Ma sokan élnek hit nélkül, a vágyuk mégis a megelégedettség és a béke. Semmit sem akarnak hallani Jézusról, mégis boldogan szeretnének élni...”

Amikor Boszniába értünk, megálltunk egy romba dőlő ház mellett. A halomszámra kilőtt golyók maradványai csak sejtetik az idegennel azt, ami ott történt, csupán azért, mert nem vagyunk egyformák. A szeretet egybekapcsol, a gyűlölet idegenné tesz bennünket egymással szemben. Kétezer év után milyen távol van a kereszténység a világtól. És itt eszembe jut L. Douglas „A nagy halász” című könyvének egyik jelenete, amikor Péter apostol, mindenkitől elhagyatva és a keserűségtől meggyötörve perlekedik az Úrral és türelmetlenül kérdezi: „Uram, most jön el Isten országa? Még egyáltalán eljön-e?” Éjjel egy angyal válaszol neki: „Igen Péter, az Isten országa eljön, de nem szenzációs módon, aminek láttán az emberek eldobják a fegyvert és tapsolnak neki... A világ hatalmasai arra használták fel a „lángészt”, hogy gyilkoljanak és gyűlöljenek. Péter, te magad is gyakran beszélsz a végről. De ez nem a vég! A világ sokat szenvedett már, de még sokat fog szenvedni, kétségbe fog esni.... Mindez

azért van, mert az emberek az önzésre törekednek és nem a szeretetre...”

Vámok, határok, gyanakvó tekintetek, millió kérdés, csak lassan jutunk tovább. Végre feltűnik a zarándokváros napfényben fürdő temploma. Krijevatz hegyén ott ragyog az óriási kereszt, mintha fürödne a vakító fényben. A melegtől vibráló levegőben olyan közel kerül az emberhez, jön, hogy megérintsem. Gondolatban meg is teszem. Az autóbussz a templom közelében áll meg, ahol egy nagy tér közepén egy szökőkút mellett ott fehérlik Mária, ott ragyog hófehéren a Madonna. Odasiet mindenki. A megmeredt izmok rugalmasak lesznek újra-, a dagadt lábakat és a fáradságot elfelejtik az emberek, Mindenki letérdel. Rövid köszöntő ima után síri a csend. Egy-egy könnycsepp is megcsillan a szemekben. Mária pedig úgy tekint reánk, mint aki már régen ismer bennünket, mint aki a szívébe zárt bennünket már régen. Aztán belépünk a templomba, köszöntjük Jézust, aki az imádságra kitett monstanciából megáld bennünket.

Aztán szobákat kerestünk. Az elkövetkező öt nap gazdag volt imádságban, szentmisében. A Podbro csúcsa a Gospa, a jelenésének helye a már említett Krijevatz a kereszt csodájának a csúcsa, mindkét hely imára serkenti a zarándokokat. A hőség nagy, a hegy meredek és magas. Az elképesztően vad tájak, éles kövek már megszelídülten az imádság hangjától, a vad és éles kövek éleit lecsiszolták már a zarándokok meztelen lábai, tisztára mosták a zarándokok könnyei. A kereszt csúcsáig a Via Dolorosa-keresztút vezet, míg a Prodbro-ra a rózsafüzér titkai vannak kőbe vésvé. Van, aki itt tért meg, mint az az újságíró, akiket annak idején az ateista hatalmak küldtek ide ellenpropaganda céljából... Van, aki itt tanul meg imádkozni és évek hosszú sora után itt békül meg Istennel. Van, aki itt, imádság közben halt meg, mint az a német asszony, akit ott a hegyen, az egyik stáció mellett temettek el... Az egyik távoli falut pillantom meg a hegy tetejéről. Az is pusztá és lerombolt. csonka minaretje elárulja azt, hogy ott muzulmánok laktak, melynek moszlim imámja naponta ötször tette meg a több tízlépcsős utat, nemcsak azért, hogy imára szólítsa a híveket, hanem azért is, hogy közelebb kerüljön az éghez. Mily szerencsések vagyunk mi keresztények! Míg a többi vallásokban az ember keresi az Istent, addig bennünket maga a túlvilág keres meg.

IFOR katonák végzik mellettem a keresztutat és a rózsafüzért. Olaszok, atléta termetűek, edzett emberek. Ők azok akik a negyedik napon hordágyon hozzák le a hegyről egyik öreg hívet, aki, eltörte a lábát. Azért jött Medjugorjéba, hogy megszabaduljon egy súlyos keresztől, de íme másikat kapott. A mostári szítává lőtt kórházba szállítottam, ott tették gipszbe a lábát. Alig akadt taxis, aki megkockáztatta azt, hogy oda szállítson bennünket. Amit Mostarban láttam, azon jómagam is meglepődtem. A németet elég jól beszélő sofőr megmutatta a lerombolt várost, a kettészakadt híres mostári hidat, a földig lerombolt ferences templomot és kolostort.

– Hogyan kezdődött mind ez? – kockáztatom meg a kérdést. A horvát így válaszol:

– Egészen egyszerűen! Azt kezdték firatani, hogy ki volt itt előbb!

...Elhagyjuk a zarándokvárost, ezeket a kérdéseket rágom minduntalan. Kinézek a buszból, lerombolt falvak, házak, üres városok... 200 km-en keresztül sehol egy madár, egy légy, egy pillangó, egy kutya, egy nyúl... Kiegyezett autók, kirabolt lakások, táblák figyelmeztetnek: vigyázat,

HÍREK – ESEMÉNYEK

Megállapodás a Vatikán és Izrael között

A Vatikán és Izrael között 1993-ban aláírt alapszerződés kiegészítéseként Rómában újabb megállapodást írtak alá, amely biztosítja a katolikus egyház jogait a zsidó államban. A szerződés értelmében a különböző rítusú pátriárkátusok és intézmények jogi személyekké válnak.

Új magyar biblia-kiadás

Biblikus szakemberek közel öt évi munkája eredményként elkészült egy új Szentírás-fordítás, amely az 1607-ben megjelent Káldi György jezsuita által készített fordításának a mai nyelvi igényekhez igazított változata, és méltó párja a Károli Gáspár féle protestáns magyar Szentírásnak. Legfőbb ideje, hogy a gazdag nyelvezetű Káldi-fordítás közkinccsé váljék. A most megjelent Biblia a Szent Jeromos Bibliatársulat kiadásában jelent meg, a kiadás költségeit hazai és külföldi jótévedők önkéntes adományai tették lehetővé. VR

„Renovabis” – konferencia

Közel 300-an vettek részt 24 országból, közöttük hazánkból is a Renovabis német egyházi segélyszerv első kongresszusán a bajorországi Freisingben szeptember 4. és 6. között. Ezzel folytatódik az Ostpriersterhilfe által kezdeményezett és évtizedeken át támogatott, a közép- és a kelet-európai országok és egyházak helyzetét tanulmányozó Kirche in Not kongresszusok hagyománya.

Szent Hildegard emlékévé

A középkor egyik legnagyobb szentje, Szent Hildegard bencés apátnő és misztikus emléknapiját ünnepelték nemrégiben Németországban. Hildegard a rajna-vidéki Bermersheimben született 1098-ban, 8 éves korától bencés apácák monostorában nevelkedett, 15 éves korában maga is apáca lett és 1148-ban megalapította a Bingen melletti Rupertsberg monostorát, amelynek apátnője lett. Az Úr hosszú élettel ajándékozta meg, 81 éves korában, 1179-ben hunyt el monostorában. Az előttünk lévő évben esedékes 9. centenáriuma alkalmából Németországban emlékévet hirdettek meg, amelyet Karl Lehmann, a német püspöki kar elnöke nyitott meg ünnepi szentmisével. Bingeni Szent Hildegard Európa nagy misztikus szentje volt, látomásai gyermekkortól kezdve haláláig végigkísérték. Misztikus élményeinek leírásai, a természettel, a természettudományokkal, jelesül az orvostudományal és zenével foglalkozó írásai kimeríthetetlen kincset jelentenek olvasóknak és kutatóknak egyaránt. Tollba mondott írásaival és zenélés által kereste és hirdette a világegyetem harmóniáját. Szerinte az ember arra teremtett, hogy összhangban éljen önmagával, Istennel és a teremtéssel. A szigorú klauzúrára kötelezett kontemplatív apáca rendkívüli életet élt, sokat utazott, bűnbánatot prédikált, sürgette az Istenhez való visszatérést. Sziénai Szent Katalinhoz hasonlóan széleskörű levelezést folytatott: írt apátoknak, pápáknak, királyoknak s másoknak. Misztikus élményeit tartalmazó írásai három nagy gyűjteményt alkotnak. Formális kanonizálás nélkül is szentként tisztelik. MK

aknaveszély! Sokkal egyszerűbb kérdések ezek, ki érti őket?

Elhagyjuk Boszniát és horvát földre érünk. Most jut eszembe, hogy indulás előtt megkaptam az utolsó Mária üzenet céduláit. Mária azt üzeni:

”SZÁMOMRA TE IS FONTOS VAGY!”

Heinrich Ferenc (Nagybánya)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

BERLIN

Most értesültünk róla, hogy *Horváth Zoltán* atyát, aki 1996 márciusában lelki gyakorlatunkat tartotta, ez év augusztus 1-vel Paskai László bíboros, esztergomi érsek kinevezte az Esztergomi Papnevelő Intézet prefektusává.

BERN

Halottunk. *Mátyássy Zoltán* 1997 november 3-án Bernben szívszélhűdésben meghalt. 1916-ban született, a budai cisztereknek érettségizett, 22 éves korában jogi doktor lett. 19 évig a MÁV-nál dolgozott. 1957-ben a Központi Nemzetközi Vasúti Hivatal egyhangúlag jogi tanácsosának választja. 1958-ban nem tért haza és Svájcba került. Új munkahelyén 25 éven át dolgozott. Jogtudományi munkákat írt, előadásokat, konferenciákat szervez, tolmácsként is működik. Jogi tanácsadói munkáját nyugdíjasként is folytatta. 50 évi házasságát 1997 júliusában Budán a Lazarista kápolnában ünnepelte. Három gyermek apja, a berni Bruder Klaus plébánia aktív tagja és a Magyar Misszió buzgó anyagi támogatója. Mint hegedűs feleségével, Pattantyús Zsuzsannával sokat játszott számos zenekarban. Közszeretnek örvendő mosolygós egyéniségét nagyon hiányoljuk.

Perepatics Julia, Juliska néni (1916–1997 nov. 29.)

Vay Andor plébános úr idején a Magyar Missziós Tanács tagja volt. A Perepatics család, Juliska néni és férje hosszú évekig segítettek a körlevelek és újságok postázásánál. A magyar szentmisék kezdetétől fogva – már az Akadémiker Hausban – állandó látogatói. Juliska néni szép hangjával növelte a közös miseénekek minőségét. Hosszú betegségét türelmesen viselte. Betegsége alatt többször részesült a betegek szentségében, az öregotthonban, az Inselspítálban és a Salemspítálban is. Halálával szegényebb lett a Katolikus Magyar Misszió.

Sóhajtozott az Úr után. Halálát kívánta. Az Úrnál akart lenni. Nála, aki átalakítja gyarló testünket és medicsőült testéhez hasonlónak teszi. Ezért méltán ünnepeljük a szentmisében halálát az Úr halálával együtt, s hirdetjük feltámadását, míg az Úr el nem jön.

P. Cserhádi F. Kálmán

Karácsonyi levél a párizsi hívekhez

(Részlet)

A történelem, amíg emberek írják lapjait, természetesen – mindig telve lesz küzdelmek, vajudások elbeszéléseivel. A mi magyar misszióink élete sem kivétel. Annál inkább énekeljük az angyalokkal a dicsőség-békesség himnuszát. Ez a magyar temperamentum tud lelkesedni a jóért, nemesért, ahogy most is a karácsonyi vásárról egy emberként munkába álltak. A kifáradás tüneteit legyőzte a lelkesedés és ma újra egyek vagyunk, mint az első keresztények, akiknek „szíve-
lke egy volt” a Szentírás szerint. Hála a betlehemi Kisdédnek, aki békét hozott a jóakarátú embereknek. Mi csak hálát tudunk adni ennyi jóért, amivel felemel és újra megerősít élni akarásunkban. Köszönet mindazoknak, akik az év folyamán jó szívvvel támogattak mindenféle módon, nemes lelkesedéssel tették magukévá missziós életünk ügyét. Egyet kérhetünk a jó Istentől, azt, hogy ez a tűz ne lankadjon, hanem égjen mindegyikünkben s adja meg földi életünk egyik legnagyobb ajándékát: – a békét!

P. Ruzsik Vilmos CM

A 85 ÉVES SZAMOSI JÓZSEF

Szamosi József, az Életünk szerkesztőbizottságának tagja, a nyugati magyar szellemi élet sokoldalú, színvonalas és korrekt személyisége nemrég ünnepelte 85. születésnapját. 1912. szeptember 13-án született a Szatmár megyei Nagysomkúton. Budán érettségizett, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen irodalmat és nyelvészetet tanult. 1937-ben történelem és földrajz szakon tanári diplomát szerzett. Első írása egy református lapban, a Pap Béla által szerkesztett „Magyar Út”-ban látott napvilágot. Több könyvkiadónál dolgozott. Egy ideig a Nemzeti Színház külső – és a Magyar Színház szerződöttetett lektora volt. Segédszerkesztője volt a „Bolyai-könyvek”-nek. Közben Muhoray Elemér mellett a magyar drámai néphagyományokat életre keltő, rövid életű „Művész Stúdió”-ban munkálkodott. Győrffy István szemináriumával mint egyetlen „vendég” vehetett részt a Tiszántúlra és Palócföldre vezető felejtetetlen néprajzi tanulmányutakon.

1935-ben verseskötete jelent meg. 1939-ben monográfiát írt Pest megye népművészetéről. Szobrászatot tanult Szervátiusz Jenőtől. Fiatalon Ady, Szabó Dezső, Móricz Zsigmond és később Németh László vonzásába került. Két tudományos monográfiájának nyomdakész kézírata („A magyarországi népmozgások története”, „Orbán Balázs élete és művei”) a háború alatt elpusztult.

1943-44-ben a marosvásárhelyi hadaródiskolában behívott honvédtanárként tanított. Az iskolával került 1945 elején Dániába, majd Németországba. Angol hadifogságban fiatalokból 200 tagú, három szolamű szavalókórust szervezett, később a megszálló brit Royal Army szolgálatában „varieté társulatot” vezetett. 1949-ben Németország négy zónájára kiírt plakátpályázaton egy tanítványával közösen készített munkája első díjat nyert.

1951 szeptemberétől 1977 szeptemberéig a müncheni Szabad Európa rádiónál dolgozott. Rendezői beosztása mellett két bibliai misztériumjátékot, több hangjáték-adaptációt és számtalan irodalmi, főleg verses-zenés műsort készített. Versei és prózai írásai a Látóhatár – Új Látóhatárban, a Katolikus Szemlében, az Új Európában, a Nemzetörben és az Életünkben jelentek meg. Az utóbbinál szerkesztői munkát is végez ma is. Ennek jelentőségét Borbándi Gyula a lap tartalmi és színvonalbeli gazdagodásában látja. A 80-as évek második felétől kezdődően mint olvasó- és tördelő szerkesztő sokat tett a lap fejlődése érdekében. Mint szerző irodalmi és történelmi tanulmányaival, esszéivel és időszzerű kérdésekkel foglalkozó cikkeivel tűnt ki. A Nemzetör szerkesztőségét is rendszeresen támogatta bölcs tanácsaival, helytálló kritikái észrevételeivel.

Az ausztriai Mattseeben – a korona elásási helyén – 1983 őszén felszentelt Szentkorona Emléktánc is, a benne elhelyezett faragott márványtáblával együtt, az ő tervei szerint készült.

Szamosi József könyv formájában és gyűjteményes kötetekben megjelent munkáit nagy számuk miatt egy rövid szü-

letésnapki köszöntőben lehetetlen, de nem is célirányos felsorolni. Mindenképpen kiemelendők azonban a következők: két verseskötete (Álmaim árnyéka, Múlthatatlan múlt); Máriacellel foglalkozó tanulmányai (Máriacelli Emlékkönyv; Magyar zarándoklatok Máriacellben); a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) Lugánói Tanulmányi Napjain elmondott két nagyhatású előadásának nyomtatásban megjelent változata (Nagy Lajos király emlékezete a Gesta Hungarorum I.-ben, Az irodalmi népiesség és Erdélyi József az Erővonalak című kötetben); a válogatott prózai írásait tartalmazó két kötet (Emlékeztető I. és II.).

Szamosi József a jelenkori magyar emigráció első hullámához, az ún. 45-ösök csoportjához tartozik. Ennek megfelelően többet élt külföldön, mint hazájában. Attól azonban lélekben és szellemben az elmúlt 52 esztendő alatt sosem szakadt el. Hű maradt eredeti érdeklődési köreibez: a magyar irodalomhoz és történelemhez. Ezeknek fáradhatatlan munkása volt több mint fél évszázadon át. De nemcsak fáradhatatlan, hanem jó szemű, biztos ítéletű, megvesztegethetetlen kritikai érzékkel megáldott művelője is a hontalanságban a szellemi honvédelemnek. Nem félt sosem szemben úszni az árral, megfogalmazni és kimondani a korszellemnek nem megfelelő, hosszú időn át nem opportunus igazságokat és nézeteket. Az idő őt (is) igazolta. És igazolja hála Istennek még ma is. Isten áldja és segítse őt továbbra is, mint eleink szokták volt mondani: az emberi kor lehető legvégsőbb határáig. Magunknak pedig azt kívánjuk, hogy még sokáig olvashassuk igaz, őszinte, felemelő, a szellem és a jellem erejével áthatott írásait.

Csernohorszky Vilmos
(Neuburg/Donau)

✱

Több évtizedes együttműködés egy újság szerkesztésénél, sok gond hordozását, megosztását és megoldását jelenti, amelyért Szamosi József bátyánknak szívből köszönetet mondunk.

Nem csak történelmi, irodalmi és földrajzi tényekről és összefüggésekről van magas, átlagon felüli áttekintése, hanem a magyar lélek minden emberi, magyarsági és eszmei megnyilatkozása érvényesül nézeteiben, meglátásaiban és törekvéseiben.

A koronát minderre a hívő lélek hitvallásával teszi az emberi vonatkozásokra.

Szerkesztőségünk tagjai köszönik Szamosi Józsefnek a lelkesedését, gondoskodó munkabevetését és mindazt, amit a hosszú együttműködés ideje alatt tanulhattunk tőle.

Engedtessek meg, olvasóink nevében is köszönetet mondjunk mindazért, amit az olvasók-hívők lelki, eszmei, magyarsági és emberi fejlődéséért lapunk hasábjain és az újság külső megjelenésén tett és reméljük, még sokáig tesz.

Kívánunk Szamosi Józsefnek erőt, egészséget, Isten áldását s itt-ott emberi elismerést – szívből.

A szerkesztőség

✱

Mindszenty életközelen

„Akit övéi be nem fogadtak” címmel nemrégiben jelentek meg a Baselben élő Mészáros Tibor visszaemlékezései Mindszenty bíborosról. A szerző, aki megjárta a nyilasok börtönét és a szovjet „Gulágot”, 1972 és 75 között személyi titkára volt Bécsben a száműzetést önként vállaló hercegprímásnak. Könyvének nagy éretéke, hogy Mindszentyt életközelen hozza. (Pro Domo kiadás, Pécs).

A Szeretet Misszionáriusai Magyarországon

Teréz anya először 1986-ban látogatott el Magyarországra s már akkor szeretne volna elérni, hogy nővérei letelepedjenek hazánkban. Kérését akkor az Állami Egyháziügyi Hivatal kereken megtagadta. Amikor 1989 tavaszán a szerzetesrendek működési engedélyt kaptak, Teréz anya ismét jelentkezett kérésével: szeretne rendházat nyitni s ehhez megfelelő épülett kapni. Ez hamarosan sikerült. 1989 nyarán Teréz anya négy nővérrel meg is érkezett Magyarországra. Azóta Pesten és Érden is működnek a Szeretet Misszionáriusai, összesen 12-en. A nővérek fele indiai származású, a többiek európaiak. A magyar nővéreket, akik csatlakoztak hozzájuk, Rómában és Varsóban képeztek ki. Nem fogadnak el állami vagy egyházi támogatást, kizárólag adományokból tartják fenn magukat. De önkéntesek: orvosok, ápolónők s mások is segítik őket. MK

Skóciai Szent Margit ünnepe

Mecseknádasdon Skóciából érkezett vendégek is részt vettek november 16-án, Skóciai Szent Margit napján, az ünnepi szentmisén. Kevéssé ismeretes, hogy Skócia szent királynéja Pécs közelében, Mecseknádasdon született, feltehetően 1016-ban. Főleg angolszász forrásokra támaszkodó szakirodalom szerint anyja Szent István király Ágota nevű leánya volt, akit a magyar földre menekült Edvárd herceg vett feleségül. Házasságukból született Margit, III. Malcolm skót király felesége.

Edith Stein szenttéavatása

A Fuldában ülésező német püspökkari konferencián Meisner bíboros, kölni érsek bejelentette: Boldog Edith Steint, az 1942-ben Auschwitz-ban meggyilkolt karmelita apácát, 1998 október 11-én Rómában fogják szentté avatni.

Katolikus hiten alapuló ország

Pápua Új-Guinea a világ egyetlen állama, amelynek alkotmánya ezekkel a szavakkal kezdődik: „Ez az ország a katolikus hiten alapul”. A Port Moresby-ben székelő parlamentben a honatyák az üléseket a Miatyánk elimádkozásával kezdik. Pápua Új-Guinea három millió lakosának egyharmada katolikus. Védőszentjüként Szent Gábor arkangyalt tisztelik. MK

Megkerült Gaboltov!

Múlt számunkban (6. oldal) feladtuk a kérdést: *Mi a magyar neve Gaboltovnak, Kelet-Szlovákia híres zarándokhelyének? Egy lelkiismeretes olvasónk jelentkezett a megfejtéssel; a közel 100 éves „Nagy Révai”-ban (21 kötetes!) olvasta: „Gaboltov = Galbatő (korábban Gáboltó) kisk. Sáros vm. Bártfai járás”. Ebből látszik, hogy Gaboltov már eleinknek is fejtörést okozhatott. Manapság meg ezek a földrajzi-közigazgatási nevek csak lexikonokban élnek még.*

– s i j ó –

HÍREK – ESEMÉNYEK

Apor Vilmos szoboravatás

November 15-én Budapest XII. kerületében felavatták Apor Vilmos szobrát, a róla elnevezett téren. A szoboravató ünnepségen részt vett Paskai László bíboros-prímás, Esztergom-Budapesti érsek, Karl-Josef Rauber érsek, apostoli nuncius, valamint számos egyházi és világi közéleti személyiség. Az életnagyságú szobor Marton László szobrászművész alkotása.

Kevés a templom Rómában

A Szentatya nyomatékosan kérte székvárosa híveitől, hogy támogassák „az 50 templomot Rómának a kétezredik évre” mozgalmat. Ma még ugyanis a város 350 ezer hívője számára nem áll rendelkezésre megfelelő istentiszteleti hely. A plébánia épülete nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az egyház hirdethesse Isten ígését, kiszolgáltathassa a szentségeket, s ahol találkozhatnak a hívek.

MK

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcso áron raktárról - kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfél szobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben. Telefon: 00-36 1 202 30 25.

Bróker cég vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei és állampapírok vásárlását, valamint magyarországi befektetéseinek vagy kezelését. Biztonság Invest RT: ☎/FAX 0036/53/311-664 ill. 311-665.

Németországban élő magyar hölgy 52/158 megismerkedne független, szimpatikus férfival. Válaszokat „Őszi találkozó” jelígre a kiadóba.

Budapest, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036/1/374 731. (D) 0049-671-71 841.

Munkát keres 52 éves jól képzett műszerész. Jelige: „Minden megoldás érdekel”

Közírártétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Érték szól azóta a déli harangzó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: UNGAROBLUES MUSIK-VERLAG, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ara: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

„TÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 - 80335 München	Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
Badacsony Szürkebarát		7,80
Debrői Hárslevelű		6,80
Etyeki Chardonnay		8,80
Alföldi Olaszrizling		6,50
Alföldi Kékfrankos		6,50
Villányi Rosé, Kékóportó		8,80
Villányi Kékfrankos		9,80
Villányi Cabernet		10,80
Egri Bikavér		9,50
Egri Leányka		7,50
Tokaji Szamorodni		12,50
Tokaji Asszu 3 puttonyos		14,50
Tokaji Asszu 4 puttonyos		17,—
Tokaji Asszu 5 puttonyos		20,50
Kecskeméti barackpálinka		29,—
Unikum		29,—
Egri cseresznyepálinka		25,50
Császárkörte		21,50
Diólikőr	0,5 liter	14,50
Címeres barackpálinka		33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr	0,5 liter	13,50
Tarhonya, kocka, laskatészta	1 kg	7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt		13,—
Tokaszalonna		15,—
Füstöltzalonna		12,—
Friss kolbász		15,—
Házi kolbász		15,—
Téliszalámi		33,—
Szegedi szalámi		30,—
Csabai, Gyulai		27,—
Üvegárut nem szállítunk!		

KIADÓHIVATAL UNKNÁL KAPHATÓ VIDEOKAZETTÁK:

Apor Vilmos élete	DM
30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából. magyarul, dr. Szabó József összeállításában.	
VHS-PAL	25,—
Teréz - egy közülünk	
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete	
magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—
KAZETTÁK:	
Lourdes és az evangélium, vigasztalások.	
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc.	10,—
Lourdes-i üzenet - elmékedések	
dr. Szabó József összeállítású	10,—
KÖNYV:	
Lourdes-Bernadett nyomdokain	
(kb. 140 színes képpel)	25,—
Megrendelhető:	
Ungarische Katholische Delegatur	
Redaktion Életünk	
Landwehrstr. 66, D-80336 München	

Cigányzene Berlinből: telefon/fax (030) 812 15 33. Szívesen jövünk zenélni rendezvényekre, temetésre is!

Vecsenyusztán - Zirc, Pannonhalma között - egy kis kastélyocská (5 szoba, konyha, fürdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztá.

Megjelent!
Apor Vilmos élete
dr. Szabó József új videofilmje,
Apor Vilmos boldoggáavatása
alkalmából. 30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Átutazók, Erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával, zárt udvari parkolással 15,- Dm. Szárföld, Fő u. 69-71. Tel.: (H) 96-252158 du. 17 óráig.

Münchenben élő, 50-es éveiben, még mindig szépek mondott, fiatalos, vidám, humoros, házias, utazást kedvelő asszony megismerkedne szintén rendezett anyagiakkal rendelkező, jó megjelenésű, jellemes, istenfélő férfival házasság céljából. Jelige „Búzavirág”.

Székesfehérvár belvárosában 52 m²-es teljesen felújított, parkettás, gázfűtéses, első emeleti, telefonos, központi antennás, bútorozott, kétszobás, a fürdőszobában fürdőkád, és külön zuhanyzóval, nagyon csendes lakás, - kis udvarral, hosszútávra hazatelepülőknél kiadó. Kiadás január 1-ől esedékes. Tulajdonos: Kand István, H-2473, Szent István tér 6. Telefon: 00 36 (06) 22 353-496.

Budán, Múgyetem mellett 94 m²-es I. emeleti - 3,5 szoba+hall+erkély-összkomfortos lakás 90.000 DM-ért eladó! Központifűtés, telefon és lift. Érdeklődni: 00361-2096734.

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és békés új esztendőt kívánva a VEJKEY & VEJKEY Ügyvédek irodája ezúton értesíti tisztelt régi és új ügyfeleit, hogy irodájuk H-1022 Budapest, II. ker. Eszter u. 10/b. szám alá költözött. Telefon/fax: 00-(361)-3267473.

Hazatelepülők figyelem! Budaörs zöldövezetében 200 nöl-es parkosított kertben 1995-ben épült, kétszintes, 160 m-es, új családi ház extrákkal, teljes konyhagépítéssel, két férőhelyes garázzsal eladó. Mobiltelefon: 0036-30-316083.

Székelyfiú, a Hargita lábától, 26/185, egészségügyi asszisztens keresi kedves hölgy ismeretségét. Szüleim elhunytak, testvérem nincs. Fényképes válaszokat a kiadóba kérem „Nem jó egyedül” jelígre.

Dr. Schulte - Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Reuma, depresszió, stressz: új gyógyító lehetőségek. Magyar ideg szakorvos Dr. Lityásy Bécsben telefon: 0043/1/405 25 96

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72
Pázmány, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1-317-36-56,
Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Tel.: 0043/33/527 108
Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 óra-
kor Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Lelkesi Tanács: Ft. Kormos Gyula, Ugri Mihály, Tel.:0043/316/68 35 08;
Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.:0043/732/342 586

ANGLIA
London: Rev.Mgr. Tüttő György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM
Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL, Tel.:0032/2/6485336,
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33, B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Kfbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM, Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 PARIS, Tel.: 0033/1/42086170
Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foyles-Lyon, Tel.: 0033/7/850 16 36

IZRAELBE REPÜLŐVEL

Bibliai körút németországi magyaroknak

IDŐPONT: 1998. március 11-18-ig

Indulás Münchenből (Lipcseből, Frankfurtból és Düsseldorfból is lehetséges.)

Költség: 1700,- DM

(egyágyas szoba felára 340,- DM)

Az árban bennefoglaltatnak:

Repülőút, szállítás és körút Izraelben, félpanzió, szállás Galileában és Jeruzsálemben.

Érdeklődni lehet: KB-Reisedienst
83123 Amerang, Eichenweg 9
Tel.: 0 80 75/10 96, Fax 0 80 75/10 98

Eladó Budapesten, VIII. ker. Kisfaludy u. 19-ben 3-szoba összkomfortos földszinti lakás. Nagyon jó közlekedési lehetőséggel. Ár: 5,5 Millió Ft Érdeklődni: Mészárosné Telefon: 00 361-284-7563.

Tanárno magyarnyelvű gyermekoktatást vállal. Telefon: 089/361 012 21 az esti órákban v. hétvégén.

Budapest, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036/1/374 731. (D) 0049-671-71 841.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Szeher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „év panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

CSÁRDA AMBIENTE

Ungarische Spezialitäten
Wir haben Urlaub. Ab 09. Dez. 97
haben wir für Sie wieder geöffnet.
Telefon: 0 80 21/17 94

Magyar Étterem Stuttgartban
WANGENER ZIGEUNERLE
Magyaros konyha háziasszonymódra
90 férőhelyes étterem és kerti helyiség
Bálok magyar zenekarral
születésnapra, keresztelőre, esküvőre.
Szeretettel várja Önöket a Szalay család.
VFL-WANGEN
Waldebene Ost 231 (Wangener Höhe)
Telefon: 07 11/46 58 31/Fax: 07 11/46 62 15

Szeretettel várjuk Önt Budapesten
3-csillagos-Hotel Platánus szállodánkban
Szobafoglalás: 00 36-1-333-6505 (☎)
vagy 00 36-1-210-4386 (telefax)
Bárholon könnyen megtalál minket,
hiszen közel a belvárosi metróvonal,
7 km-re található a repülőtér.

Áraink:

1 ágyas szoba 65,- DEM/reggelivel
2 ágyas szoba 85,- DEM/reggelivel.
Amennyiben ezt a hirdetést hozza, úgy
árainkból 10% engedményt biztosítunk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkésziség
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
E-mail: 08953282-0001@online.de
(Ungarische Delegatur)

Felélős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkésziség
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felélős szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogyay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Gyöző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik,
ők küldik szerét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2,50 DM
Előfizetési ár egy évre DM 25,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légitáppal DM 40,—
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadjunk el.
Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH
Landwehrstr. 39, 80336 München
Tel. (0 89) 55 34 44
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 bető)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánásokat esetenként árazunk.	
üzleti-, nyereséges hirdetések	
soronként	10,—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	
10 % kedvezmény	
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	
20 % kedvezmény	
Egy évi hirdetés esetén	
25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, b e f i z e t v e !	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLU-
SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge
München - Sonderkonto: Postbank München,
Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi
terjesztőkkel (misszióinkkal) ren-
dezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újsá-
gok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni
postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél:
Joseph DANIEL, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-
DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére
küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”.
Kérjük szíveskedjenek a fenti címenre,
ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti
beváltásnál a 40,— DM-ből 8,— DM-et levon-
nak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17,— US
\$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is
Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLÉKELTÜNK.

*Ki honi nyelvünk mellett van,
nemzetünk létét hordja szívében.*

Széchenyi

A szerkesztőség fenntartja magának
a jogot, hogy rövidítsen a beküldött
írásokon, leveleken.

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után közölünk!